

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE
FAKULTA EURÓPSKÝCH ŠTÚDIÍ A REGIONÁLNEHO
ROZVOJA**

2118970

**VPLYV PRIEMYSELNÉHO PARKU VRÁBLE
NA SOCIÁLNO-EKONOMICKÝ ROZVOJ OKOLITÉHO
REGIÓNU**

2010

Jana Hoppanová, Bc.

SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V NITRE
FAKULTA EURÓPSKÝCH ŠTÚDIÍ A REGIONÁLNEHO ROZVOJA

**VPLYV PRIEMYSELNÉHO PARKU VRÁBLE
NA SOCIÁLNO-EKONOMICKÝ ROZVOJ OKOLITÉHO
REGIÓNU**

DIPLOMOVÁ PRÁCA

Študijný program:	Manažment rozvoja vidieckej krajiny a vidieckeho turizmu
Študijný odbor:	3.3.5 Verejná správa a regionálny rozvoj
Školiace pracovisko:	Katedra regionálneho rozvoja
Školiteľ:	Ing. Peter Kovács, PhD

Nitra 2010

Jana Hoppanová, Bc.

Čestné vyhlásenie

Podpísaná Jana Hoppanová vyhlasujem, že som záverečnú prácu na tému „Vplyv priemyselného parku Vráble na sociálno-ekonomický rozvoj okolitého regiónu“ vpracovala samostatne s použitím uvedenej literatúry.

Som si vedomá zákonných dôsledkov v prípade, ak uvedené údaje nie sú pravdivé.

V Nitre 25.4.2010

Jana Hoppanová, Bc.

Pod'akovanie

Touto cestou vyjadrujem pod'akovanie pánovi Ing. Petrovi Kovácsovi, PhD. za pomoc, odborné vedenie, cenné rady a pripomienky pri vypracovaní mojej diplomovej práce.

V Nitre 25.4.2010

Jana Hoppanová, Bc.

Abstrakt

Cieľom diplomovej práce bolo zhodnotenie a identifikácia vplyvu priemyselného parku Vráble na sociálno – ekonomický rozvoj okolitého regiónu. Prvú časť diplomovej práce sme zamerali na ozrejenie základných pojmy a definícií, ktoré sú bezprostredne potrebné pre bližšie porozumenie problematiky sociálno – ekonomického rozvoja. Následne približujeme problematiku legislatívnych podmienok pre vznik a činnosť priemyselného parku. Pre hodnotenie sociálno – ekonomického vplyvu sme použili a zamerali sa na nasledovné kritériá: demografické údaje obyvateľstva mesta Vráble, zamestnanosť, nezamestnanosť v Nitrianskom okrese a výšku priemernej mzdy v okrese Nitra. Výsledkom nášho skúmania, je poznanie, že priemyselné parky sú značným prílevom zahraničného kapitálu a tým vo veľkej miere prispievajú k zmiernovaniu regionálnych disparít – riešením nezamestnanosti, zvyšovaním životnej úrovne občanov a mnohými ďalšími.

Kľúčové slová: priemyselný park, regionálny rozvoj, región, ekonomický rast, demografické údaje obyvateľstva, zamestnanosť, nezamestnanosť, priemerná mzda

Abstract

The aim of this thesis was to evaluate and identify the influence of Industrial area Vrable on social and economic development of surrounding region. The first part of this thesis was focused on the appointment of fundamental concepts and definitions that are directly connected with the issue of social and economic development. The thesis is then focused on the issue of legislative conditions for the creation and operation of the industrial park and later the analysis of supporting the construction of industrial areas. Following criteria were used and aimed at for assessment of social and economic influence: demographic data of Vrable population, the employment and unemployment rates in Nitra district, average salary rate in Nitra district. The result of our investigation is recognition that industrial parks are significant inflows of foreign capital and thus greatly contribute to the alleviation of regional disparities – addressing unemployment, improving citizens' standard of living and many others.

Key words: industrial area, regional development, region, economic growth, demographic data of population, employment, unemployment, average payment rate

Obsah

Zoznam ilustrácií	7
Zoznam tabuliek	8
Zoznam skratiek	9
Úvod	10
1 Literárny prehľad	12
2 Legislatívne podmienky pre vznik a činnosť PP	22
2.1 Úloha SARIO pri budovaní priemyselných parkov	23
2.2 Poskytnutie podpory PP	24
2.3 Druhy podpory na zriadenie PP	25
2.4 Postup pri poskytovaní štátnej podpory na zriaďovanie PP	29
2.4.1 Postup pri podaní žiadosti o poskytnutie podpory na zriadenie priemyselných parkov	29
2.4.1.1 Podanie žiadosti	29
2.4.1.2 Posúdenie formálne – právnej stránky žiadosti	29
2.4.2 Odborný posudok k žiadosti	30
2.4.3 Prevod, prenájom, zámena pozemkov, s ktorými nakladá Slovenský pozemkový fond alebo zriadenie vecného bremena na týchto pozemkoch	31
2.4.4 Zmluva o poskytnutí rozpočtových prostriedkov	32
2.4.5 Podmienky odstúpenia od „zmluvy“	32
2.4.6 Záver	33
3 Priemyselné parky na Slovensku	34
4 Metodika práce a metódy skúmania	39
4.1 Ciele diplomovej práce (všeobecné i čiastkové ciele).....	39
4.2 Metodika práce a metódy skúmania	39
5 Priemyselný park Vráble.....	41
5.1 Vráble	41
5.2 Vznik priemyselného parku Vráble	42
5.3 Priemyselný park a súčasnosť	47
5.3.1 Vplyv hospodárskej krízy na priemyselný park Vráble v roku 2009	47
5.4 Marketingová prezentácia firiem etablovaných v priemyselnom parku	49
5.4.1 Spolupráca PP Vráble so Strednou odbornou školou vo Vrábľoch.....	49

5.4.2	Firemné dni vo Vrábľoch – prezentácia firiem z priemyselnej zóny.....	50
5.4.3	Mesto pre biznis.....	56
6	Ukazovatele vplyvu priemyselného parku Vráble na sociálno-ekonomický rozvoj okolitého regiónu	57
6.1	Demografické údaje mesta Vráble	57
6.2	Zamestnanosť	61
6.3	Nezamestnanosť	62
6.4	Priemerná mzda	63
7	Návrhy na využitie výsledkov práce.....	65
8	Teoretické a praktické prínosy práce.....	66
9	Záver.....	70
	Zoznam použitej literatúry	72
	Prílohy.....	76

Zoznam ilustrácií

Obr.1	Percentuálne zobrazenie respondentov zúčastnených anketového výskumu na Firemných dňoch	52
Obr. 2	Záujem o firmy vyplývajúci z ankety	53
Obr. 3	Prehľad oblastí, čím firmy zaujali	54
Obr. 4	Názory resp. vyjadrenia na akciu Firemné dni vo Vrábľoch	55
Obr. 5	Demografické údaje mesta Vrábľa z pohľadu počtu obyvateľov za roky 2001-2008	58
Obr.6	Demografické údaje mesta Vrábľa z pohľadu prirodzeného a migračného pohybu obyvateľstva	58
Obr. 8	Miera evidovanej nezamestnanosti v nitrianskom okrese v porovnaní k SR	63
Obr. 9	Priemerná mzda v priemyselnej výrobe	64

Zoznam tabuliek

Tab. 1 Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast	27
Tab. 2. Regionálna mapa štátnej pomoci pre Slovenskú republiku 2007 - 2013	28
Tab. 3 Prehľad podporených projektov v samosprávnych krajoch SR.....	36
Tab. 4 Kategórie PP podľa bodového ohodnotenia.....	37
Tab. 5 Prehľad počtu bodov podľa agentúry SARIO.....	37
Tab. 6 Približné investičné náklady spoločnosti IGP Vráble, s.r.o. do r. 2000	44
Tab. 7 Predpokladané náklady na výstavbu I. etapy PP	44
Tab. 8 Celkový predpokladaný prínos kompletného parku ročne (2350 zam.).....	45
Tab. 9 Prehľad investorov etablovaných v priemyselnom parku Vráble	45
Tab. 10 Prehľad účasti respondentov v zastúpení uvedených kategórií	51
Tab. 11 Prehľad firiem, podľa záujmu respondentov	52
Tab. 12 Prehľad oblastí, ktorými firmy najviac zaujali respondentov.	54
Tab. 13 Prehľad názorov respondentov na akciu Firemné dni vo Vrábl'och 2009	55
Tab. 14 Prehľad pracujúcich mužov a žien v priemysle za sledované obdobie.....	62
Tab. 15 Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územia, pohlavia a roku.....	63
Tab. 16 Priemerná mesačná mzda v priemyselnej výrobe.....	64

Zoznam skratiek

HDP	-	Hrubý domáci produkt
IGP	-	Industrie und Gewerbepark
KaHR	-	Konkurencieschopnosť a hospodársky rast
MH SR	-	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MPSVaR SR	-	Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MsÚ	-	Mestský úrad
MVaRR SR	-	Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
NR SR	-	Národná rada Slovenskej republiky
OKEČ	-	Odvetvová klasifikácia ekonomických činností
OP	-	Operačný program
PP	-	Priemyselný park
SARIO	-	Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu
SAŽP	-	Slovenská agentúra životného prostredia
SITA	-	Slovenská tlačová agentúra
SPF	-	Slovenský pozemkový fond
SR	-	Slovenská republika
ŠÚSR	-	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TASR	-	Tlačová agentúra Slovenskej republiky
VÚC	-	Vyšší územný celok
Z. z.	-	Zbierka zákonov

Úvod

V celospoločenskom meradle neustále rastie význam miest a regiónov. Presun kompetencií im dáva viac možností na uplatnenie svojich vízií, čo môže prispieť k ich rýchlejšiemu rozvoju a rastu. Na druhej strane ich však stavia pred problém zabezpečenia viacerých funkcií a úloh, ktoré doteraz neriešili a s ktorými súvisí i potreba dostatočného finančného krytia. Mestá sa snažia presadiť sa na trhu miest, pritiahnúť turistov a nových obyvateľov, podnikateľské subjekty, ktoré by prispeli k ich rozvoju a tým k finančnej stabilite. Celý rad štúdií, ktoré sa zaoberajú analýzou nových trendov v lokalizácii ekonomických aktivít preukazuje, že podnikateľské subjekty preferujú mestá s diverzifikovanou odvetvovou štruktúrou ekonomickej základne, kvalifikovanou pracovnou silou a zodpovedajúcou vzdelávacou základňou, vedecko-výskumnou a vývojovou základňou a dopravnou dostupnosťou koncentrovaných trhov.¹

Úspešným nástrojom regionálneho rozvoja je prílev domácich aj zahraničných investícií do priemyselných parkov, kde sa koncentruje priemysel, firmy a služby v súlade s územným plánom obce alebo mesta. Tie na seba viažu množstvo subdodávateľov a vytvárajú priestor pre rast zamestnanosti, životnej úrovne a preklenovanie pretrvávajúcich regionálnych disparít.

Priemyselné parky sa budujú vo svete už desiatky rokov a významne prispievajú k zvyšovaniu zamestnanosti, oživeniu podnikateľského prostredia a zlepšeniu celkovej ekonomickej situácie jednotlivých regiónov. V Slovenskej republike je problematika podpory zriaďovania a umiestňovania priemyselných parkov nová a právne je čiastočne upravená iba od r. 2001. Priemyselné parky prinášajú mnohé ekonomické a sociálne pozitíva. Prudký rozvoj obchodných zariadení najrôznejšieho typu a veľký nárast záujmu, príprava a vznik prvých priemyselných parkov poznamenáva v posledných rokoch spoločenský život, architektúru a urbanizmus na Slovensku.

Jeden z prvých priemyselných parkov na Slovensku vznikol v meste Vráble. Je prvým priemyselným parkom, ktorý vznikol niekoľko dní po tom, čo bol schválený zákon, na základe ktorého bolo možné budovať systematicky priemyselný park (Zákon

¹ SAŽP Banská Bystrica, URBION Bratislava: Štúdia pre umiestnenie priemyselných parkov vo vybraných oblastiach Slovenskej republiky, 2003

č. 193/2001 Z .z.). Priemyselný park Vráble, bol prvým parkom s konkrétnou finančnou dotáciou, ktorý schválila vláda.

Priemyselný park vo Vrábl'och dnes patrí medzi dynamicky sa rozvíjajúcu časť mesta. V súčasnosti neustále prebiehajú rokovania o príchode nových investorov, skúpení pozemkov pre výstavbu nových výrobných hál, a tak sa priemyselný park stále rozširuje.

V diplomovej práci budeme skúmať vplyv priemyselného parku Vráble na sociálno – ekonomický rozvoj okolitého regiónu.

V prvej kapitole uvádzame stručný literárny prehľad základných pojmov, ktoré súvisia s problematikou priemyselných parkov. Zadefinovanie pojmov vedie k lepšej orientácii v problematike priemyselných parkov a k prehľadnosti viacerých pohľadov na rozoberanú tému.

V druhej kapitole sa zaoberáme právnym zabezpečením výstavby priemyselných parkov – Zákonom o podpore na zriadenie priemyselných parkov. Ďalej definujeme podmienky podpory a druhy podpory pre vznik priemyselného parku a taktiež samotný postup čerpania finančných prostriedkov od štátu.

Tretia kapitola je zameraná všeobecne na problematiku priemyselných parkov na Slovensku a vznik prvých parkov vo svete.

V štvrtej kapitole sú rozpísané ciele práce, smotná metodika práce a metódy skúmania, čiže jednotlivé kroky pre vypracovanie diplomovej práce.

Piata kapitola je najobširnejšia pretože je v nej rozpísaný samotný priemyselný park Vráble, jeho vznik a súčasné fungovanie. Spolupráca priemyselného parku s mestom ale i záujem samotného mesta – jeho obyvateľ'ov i obyvateľ'ov zo širokého okolia, o firmy v priemyselnom parku.

V šiestej kapitole sú uvedené a rozpísané jednotlivé ukazovatele (čiže demografické ukazovatele, zamestnanosť a nezamestnanosť v nitrianskom okrese a priemerná mzda), na základe ktorých bol hodnotený vplyv priemyselného parku na rozvoj regiónu.

V siedmej a ôsmej kapitole sú uvedené výsledky práce pre ďalšie možné využitie a teoretické a praktické prínosy práce.

V poslednej deviatej kapitole je záver a stručný prehľad dosiahnutých výsledkov.

Na konci práce sú uvedené literárne pramene a prílohy.

1 Literárny prehľad

S cieľom reálneho zachytenia vplyvu priemyselných parkov na sociálno-ekonomický rozvoj regiónov je potrebné zadefinovať základné pojmy. Pre pojem región máme k dispozícii viac definícií:

Zákon o podpore regionálneho rozvoja² definuje región ako územne vymedzený priestor na tvorbu a uskutočňovanie regionálnej a štrukturálnej politiky na úrovni druhého stupňa alebo tretieho stupňa podľa klasifikácie štatistických územných jednotiek.

Región je charakterizovaný ako dynamický prvok väčšieho celku, ktorého skutočné rozmery nie sú vždy dané, skutočná veľkosť je daná intenzitou pôsobenia ekonomických síl. Región je priestorovo viazaný systém, uvádza **Tvrdoň**³ (1995).

Na región ako účelovú jednotku, ktorá sa vymedzuje pre potreby štátnej regionálnej politiky, poukazuje **Hoover**⁴ (1971), pričom rozlišuje región rozvinutý a problémový.

Podľa **Hamalovej**⁵ (1996) je definovanie pojmu región jedným zo zložitých problémov priestorovej ekonomiky. Súvisí to s vymedzením jeho podstaty a kritériami pre geografické ohraničenie, typológie a kvantitatívnymi vlastnosťami. Všeobecne sa región chápe ako geograficky ohraničená územná jednotka podľa určitých kritérií. Samotné vymedzenie pojmu región sa mení v závislosti od druhu kritérií.

Podobnú definíciu pojmu región, ako je uvedené v zákone o podpore regionálneho rozvoja, uvádza i **Tuma**⁶ (1995). Tento, definuje región ako územný celok, ktorý sa od okolia líši vymedzenými právami, závislosťami, privilégiami a voči centrálnej moci má definované väzby, ktoré môžu nadobudnúť rôzny stupeň voľnosti alebo na druhej strane i tesnosti.

² Zákon NR SR č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

³ Tvrdoň, J.- Hamalová, M.- Žárska, E.: Regionálny rozvoj, Vydavateľstvo Ekonóm, Bratislava 1995, ISBN 80-225-0671-0

⁴ Hoover, E.M., An introduction to regional economics, Knopf., New York, 1971

⁵ Hamalová, M., Tvrdoň, J., Žárska, E.: Priestorová ekonomika, Vydavateľstvo EKONÓM Bratislava, 1996, ISBN 80-225-0750-4

⁶ Tuma, M.: Stratégia synergie v regionálnom rozvoji, Ekonomika podnikov a regiónov, Zborník z vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou, Zemplínska Šírava, 1995

Tiež je potrebné správne definovať i pojmy ako sú rast a rozvoj. Dlhý čas pojem rozvoj splýval s pojmom hospodársky rozvoj a predovšetkým s pojmom hospodársko-ekonomický rast.

Zákon o podpore regionálneho rozvoja⁷ definuje pojem „regionálny rozvoj“ ako trvalý rast hospodárskeho potenciálu a sociálneho potenciálu regiónu, čo zvyšuje jeho hospodársku úroveň, výkonnosť, konkurencieschopnosť a životnú úroveň jeho obyvateľov; región tak prispieva k hospodárskemu rozvoju a k sociálnemu rozvoju krajiny, sociálno-ekonomickí partneri sú ústredné orgány štátnej správy, orgány miestnej štátnej správy, obce a samosprávne kraje, podnikateľské subjekty, mimovládne neziskové organizácie, reprezentatívne združenia zamestnávateľov, reprezentatívne združenia odborových zväzov a ďalšie právnické osoby a fyzické osoby pôsobiace v oblasti regionálneho rozvoja na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni.

Pri ekonomickom raste, ako uvádza **Skokan**⁸ (2004), ide o zvýšenie celkového produktu krajiny behom určitého obdobia. Vo väčšine sa meria ako ročné tempo rastu reálneho hrubého národného (domáceho) produktu danej krajiny. Tiež uvádza, že regionálny rozvoj je ako komplexný proces, ktorý prebieha v rámci zložitého systému regiónov. Ekonomický a sociálny rozvoj je lokálny jav, ktorý sa rozvíja v určitom regionálnom prostredí.

Ekonomický rozvoj je definovaný ako dlhodobý vzostup schopností ekonomiky poskytovať obyvateľstvu rozmanité tovary a služby, uvádza **Buček**⁹ (1992). Schopnosť poskytovať tieto služby a tovary je zložená na vývoji technológií a na inštitucionálnych a systémových zmenách, ktoré s rozvojom úzko súvisia. Výsledkom rozvoja je trvalý rast ponuky a služieb.

Tvrdoň¹⁰ (2002) pod rozvojom vníma rozšírenie ekonomického systém pri zmenených a progresívnych parametroch rastových faktorov.

Podľa **Sweeneyho**¹¹ (1995) ekonomický rozvoj znamená dlhodobé zvyšovanie ekonomického bohatstva krajiny.

⁷ Zákon NR SR č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

⁸ Skokan, K.: Konkurencieschopnosť, inovácie a klastry v regionálnom rozvoji, Repronis, Ostrava, 2004, ISBN 80-7329-059-6

⁹ Buček, M. a kolektív: Priestorová ekonomika, Ekonomická univerzita v Bratislave, 1992, ISBN 80-225-0406-8

¹⁰ Tvrdoň, J.: Možnosti vytvárania predpokladov a podmienok na zvyšovanie atraktivity regiónov v období integrácie Slovenska do Európskej únie, Ekonomický časopis, 50, 2002, č. 4, str. 694 – 718

¹¹ Sweeney, : Regional and local development, Dublin, Built environment research centre and Dublin Institute of technology, 1995

Maier a Tödting¹² (1997) uvádzajú 5 podmienok, ktoré definujú rozvoj:

1. Rast, ktorý neničí vlastnú zdrojovú základňu a môže byť udržiavaný dlhší čas.
2. Práca, v zmysle úmerne zaplateného zamestnania spĺňa v rozvojovom procese niekoľko kľúčových funkcií.
3. Sebauplatnenie, spravodlivosť – sleduje spravodlivé rozdelenie dôchodkov a bohatstva, pričom názory ako to má vyzerat' sa rozchádzajú. Ide skôr o spravodlivé rozdelenie veličín ako sú hospodárske alebo sociálne.
4. Participácia, obsahovo zahŕňa aj demokraciu a prihliadanie na ľudské práva a znamená, že rozvoj neplynie pre zúčastnených, ale iba s ich pomocou a o rozvoji hovoríme len vtedy, ak sa potreby a predstavy jedinca môžu vyjadriť v politických procesoch.
5. Nezávislosť, samostatnosť – obracia sa proti politickému mentorovaniu a ekonomickému poručníctvu silnejších voči slabším.

O ekonomickom rozvoji v regióne, podľa **Belajovej**¹³ (2004) môžeme hovoriť ak:

- Rastie reálny dôchodok na obyvateľa v regióne, ktorý následne zvyšuje dopyt po tovaroch a službách
- Zvýšenie dopytu vytvára v regióne trh pre rast výroby a služieb
- Vývoz tovarov z regiónu je väčší ako dovoz do regiónu
- Sa zvyšuje regionálna výmena a obchodné vzťahy s inými regiónmi a zahraničím
- Sa v regióne vytvárajú úspory

Každý región disponuje zdrojmi, ktoré pôsobia ako faktory regionálneho rozvoja.

Buček¹⁴ (1992), **Belajová a Fáziková**¹⁵ (2004) definujú základné faktory regionálneho rozvoja nasledovne:

1. Prírodné zdroje a životné prostredie,

¹² Maier, G., Tödting, F.: Regionálna a urbanistická ekonomika 1, (Teória lokalizácie a priestorová štruktúra), Vydavateľstvo ELITA Bratislava, 1997, ISBN 80-8044-044-1

¹³ Belajová, A., Fáziková, M.: Regionálna ekonomika, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2004, ISBN 80-8069-344-7

¹⁴ Buček, M.a kolektív: Priestorová ekonomika, Ekonomická univerzita v Bratislave, 1992, ISBN 80-225-0406-8

¹⁵ Belajová, A., Fáziková, M.: Regionálna ekonomika, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2004, ISBN 80-8069-344-7

-
2. Obyvateľstvo a pracovné zdroje,
 3. Ekonomické činnosti a podmienky rozvoja regiónov.

Zákon o podpore na zriadenie priemyselných parkov¹⁶ definuje pojem priemyselný park ako „územie, na ktorom sa sústreďuje priemyselná výroba, alebo služba jedného podnikateľa alebo viacerých podnikateľov, a ktoré je na tento účel ustanovené územným plánom obce alebo územným plánom zóny“. Priemyselný park podľa tohto zákona zriaďuje obec alebo VÚC.

Podľa **Kapka**¹⁷ (2000) možno chápať priemyselný park ako účelovo zriadené územno-výrobné zoskupenie niekoľkých výrobných jednotiek, ktoré majú za podpory štátu vytvorené optimálne (územno-technické) podmienky pre podnikanie.

Ako predchodcov priemyselných parkov môžeme označiť zvlášť hospodárske zóny, alebo voľné (slobodné) zóny. Podľa **Baláža**¹⁸ (1995) platí v systéme zvláštnych hospodárskych zón princíp exteritoriality, teda vymedzenie určitého územia, na ktorom platia iné resp. danému prostrediu vlastné podmienky zákonodarstva. Tieto podmienky sa týkajú daňových alebo právnych zvyklostí a vo všetkých prípadoch predstavujú určitý preferenčný režim. Následne z toho vyplýva zvýhodnenie firiem v rámci zóny a znevýhodnenie, priam až diskriminácia firiem podnikajúcich mimo území hospodárskych zón.

Hlavné dôvody poskytovania týchto nadštandardných podmienok pre určitú skupinu investorov (domácich aj zahraničných) sú:

- prilákanie podnikateľských subjektov do určitého regiónu – najmä zaostalého,
- podpora určitých druhov podnikania (s vyššou pridanou hodnotou, výrobou určenou na export),
- zvýšenie možností zamestnanosti,
- získanie know-how v riadiacich, výrobných, obchodných činnostiach,

¹⁶ Zákon NR SR č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov a o doplnení zákona NR SR č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov

¹⁷ Kapko, M.: Možnosti zakladania priemyselných zón: Prostriedok rozvoja regiónov a získavania zahraničných investorov, In: Verejná správa, roč. 55, č. 23, 2000

¹⁸ Baláž, P.: Zvláštne voľné zóny a možnosti ich využitia v Slovenskej republike, IBC. International business cooperation. Roč. 6., č. 6, 1995, s. 16-17

-
- zvýšenie kvality výroby a služieb,
 - rast konkurencieschopnosti,
 - rast exportnej výkonnosti a iné.

Najrannejšie formy voľných zón existovali už pred dvetisíc rokmi. Takýmito zónami sú najčastejšie uvádzané i grécke prístavy Challis a Pirues. V posledných 30.tych rokoch, počet hospodárskych zón významne vzrástol. Voľné či hospodárske zóny sú tak považované za účinný hospodársko-politický nástroj. Základnou myšlienkou voľných zón je na určitom priestorovo ohraničenom území, alebo pre určitú cieľovú skupinu pozastaviť platnosť predpisov, zákonov alebo dávok a poplatkov, ktoré pôsobia ako prekážky hospodárskeho rozvoja a investičnej činnosti. Cieľom je oživenie hospodárskej činnosti a následne aj životnej úrovne daného regiónu. Z princípov fungovania zvláštnych hospodársky alebo voľných zón vychádza i pojem priemyselný park, ktorý môžeme označiť za špecifický typ zóny.

Podľa agentúry **SARIO**¹⁹ sa pojem „priemyselný park“ vyznačuje zásadami, ktoré ho odlišujú od bežných priemyselných zón. „Parky“ sú vyznačované jednotnou koncepciou, osobitným usporiadaním, vegetačnými úpravami, voľbou výrobných jednotiek a všestrannou starostlivosťou o stanovište.

Hlavné charakteristiky priemyselného parku:

- pozemky, na ktorých je založený, sú právne vysporiadané a technicky presne definované
- fungovanie parku zabezpečuje hospodárska spoločnosť, ktorá ponúka pre usídlených podnikateľov v parku súbor služieb (účtovníctvo, marketing, pomoc pri získavaní úverov, investičné, rozvojové, právne poradenstvo, atď.)
- ponúka pozemky, ktoré sú vybavené pre výrobu nevyhnutnou infraštruktúrou, na odkúpenie, lízing a na prenájom pre podnikateľské subjekty
- vytvára pre malé a stredné podnikanie vhodné podmienky na ich rozvoj, na aplikovanie moderných technológií vo výrobe, na výrobu špičkových produktov
- podporuje inováciu

¹⁹ Čo je priemyselný park. In SARIO [online]. 2006, [cit. 2010-02-03]. Dostupné na internete: http://www.sario.sk/swift_data/source/dokumenty/Investicie/Priemyselne%20parky/Co_je_PP.pdf

-
- podporuje rozvoj domácich vedecko-výskumných aktivít a pomáha aplikácii ich výsledkov vo výrobe
 - podporuje rast exportu
 - na území parku prebieha proces vytvárania hodnôt (nemusí to byť výlučne priemyselná výroba).

Každá kategória priemyselného parku má mať určitý podiel spoločných zariadení, ktoré sú predpokladom toho, že nevznikne „park“ iba jednoduchou adíciou jednotlivých podnikov vedľa seba, čo bol prípad väčšiny priemyselných zón, ktoré vznikli na Slovensku po druhej svetovej vojne. Pojem priemyselný park označuje územie, ktoré je dobre koncepčne založené a funguje ako jeden celok, pričom podniky využívajú spoločné služby, poskytované predovšetkým firmou spravujúcou park na trhovom princípe. Škála služieb je veľmi rôznorodá a závisí:

- od typu parku,
- od významu parku,
- od počtu firiem lokalizovaných v parku,
- od konkrétnych požiadaviek investorov, ktorí sa rozhodnú etablovať sa v parku,

Štandardné služby poskytované nezávisle od významu a typu parku sú:

- finančné a právnické poradenstvo, účtovníctvo
- zabezpečovanie ochrany majetku
- prevádzka a údržba zariadení dopravnej a technickej infraštruktúry, starostlivosť o verejnú zeleň.

Nadštandardné služby, poskytované hlavne vo významnejších parkoch s väčším počtom etablovaných firiem (parky celoštátneho a medzinárodného významu) sú:

- logistické služby
- inkubátor - podpora začínajúcich subjektov malého a stredného podnikania
- technologický transfer
- sprostredkovanie vedecko-výskumných služieb
- finančné služby, bankovníctvo
- sprostredkovanie a prenajímanie kvalifikovanej pracovnej sily, personalistika
- stravovacie prípadne ubytovacie služby

-
- športové služby
 - vydávanie periodík, rôznych informačných materiálov o činnosti parku
 - organizovane rôznych podujatí, prednášok a školení pre manažment ako aj pre pracovníkov firiem, ktoré sú usadené v parku
 - zabezpečenie siet'ovej spolupráce s ďalšími správcami priemyselných parkov, poštové a iné
 - kuriérske služby.

V komunikácií, vo verbálnom, písomnom, či medializovanom prejave sa často krát môžeme stretnúť s rôznymi pojmami, ktoré hovoria o priemyselnej zóne, resp. o území, ktoré zastrešuje investorov. Výber toho správneho pomenovania, v mnohých prípadoch závisí len od slovnej zásoby konkrétnej osoby, nie však podľa zamerania daného územia.

Ilkovič²⁰ (2002), definuje tri skupiny parkov:

- *vedecko-technologický park (technologický pól)* – predstavuje nadnárodné centrum výskumu, vývoja a priemyselnej činnosti vrátane inštitucionálnych centier jednotlivých zložiek technologického zamerania, ku ktorým sa pridružujú aj vzdelávacie inštitúcie vo významných urbanizovaných centrách. Ide o široko diverzifikovanú funkčnú štruktúru charakteristickú pre centrá nadnárodných monopolov.

- *Vedecko-výrobný park* – je národným, resp. regionálnym centrom integrácie, výskumu a výroby vrátane typickej priemyselnej činnosti a služieb.

- *Park výroby a služieb (priemyselný park)* – územie s výraznou prevahou priemyselnej činnosti a služieb, kde ide o napĺňanie tézy o „vysokom ekonomickom obrate a vysokej zamestnanosti“.

„**Štúdie pre umiestnenie priemyselných parkov na území SR²¹**“, poukazujú na vysvetlenie pojmov v oblasti „parkov“ nasledovne:

a) *Priemyselné a podnikateľské parky²²*

²⁰ Ilkovič, J.: New Phenomenon of Production – Industrial Park (Eperiences of Theory and Architectonic Practice), In.: Životné prostredie, Vol. 36, N.4, 2002

²¹ SAŽP Banská Bystrica, URBION Bratislava: Štúdia pre umiestnenie priemyselných parkov vo vybraných oblastiach Slovenskej republiky, 2003

²² Priemyselné a podnikateľské parky sedemdesiatych rokov dosahujú v priemere veľkosť do 80 ha. 74 % z celkovej plochy parkov pripadá na zastavané plochy, 16 % na zeleň a nezastavané plochy, 9,4 %

Vo všetkých priemyselných a podnikateľských parkoch sa nachádzajú potrebné zásobovacie zariadenia a zariadenia na odstraňovanie, resp. likvidáciu nepotrebných materiálov a odpadu. Dopravné napojenie je dobré až veľmi dobré. Skoro všetky projekty majú napojenie na verejnú diaľkovú cestnú sieť (spravidla diaľnicu), vysoký podiel má prípojky na železniciu, horšie býva napojenie na verejnú osobnú (regionálnu) dopravu.

b) Súkromné podnikateľské parky²³

Súkromné podnikateľské parky (parky malého a stredného podnikania), ktoré boli od začiatku osemdesiatych rokov zakladané v moderných aglomerovaných územiach, boli plánované a prenajímané súkromnými investormi. Nasledujú príklad amerických business parks, ktoré sú od päťdesiatych rokov ponúkané na trhu podnikateľských plôch.

c) Technologické parky²⁴

Technologické parky sú zvláštnou formou priemyselných a podnikateľských parkov. Vytvárajú ponuku pre pritiažnutie firiem, ktoré produkujú tovar a služby a spravidla sa nachádzajú na začiatku výrobného procesu produktu, spočívajú na najnovších technológiách, na takých, ktorým sú prisudzované mimoriadne možnosti rozvoja. Veľká rozloha týchto parkov ich odlišuje od technologických centier (ktoré bývajú niekedy takisto označované ako technologické parky).

Zamestnanosť²⁵ – ľudské zdroje sú rozhodujúcim faktorom realizácie všetkých rozvojových aktivít. Zamestnanie zahŕňa stálych i dočasných zamestnancov, ktorý sú

dopravné a prístupové plochy. 47 % celkovej plochy sú vykazované ako priemyselné „zóny“, 27 % ako podnikateľské „zóny“.

²³ Od roku 1980 vznikli štyri rozličné typy takýchto podnikateľských parkov. Pritom ich architektonická, urbanistická a krajinársko-architektonická kvalita neustále stúpala. Súčasne narastala aj rozloha týchto parkov.

²⁴ Od normálneho typu priemyselných a podnikateľských parkov sedemdesiatych rokov sa technologické parky odlišujú nasledovnými charakteristikami: sú menšie (doteraz realizované technologické parky majú plochu – rozlohu 8-30 ha), ich stanovištné nároky sú vyššie a špecifickejšie (Potrebná je vynikajúca lokálna a regionálna dostupnosť, blízkosť výskumných a rozvojových centier (predovšetkým univerzít), ako aj atraktívne pracovné prostredie (okolie)), koncepcie predpisujú vysokohodnotnú jednotnú (zladenú) architektúru; architektonicky sú dotvárané cesty a verejné priestory, koncepcie majú značné urbanisticko-ekologické nároky. Popri sadovníckych a krajinárskych opatreniach (s starostlivosťou o krajinu) sa uplatňujú opatrenia na úsporu energií, ochranu vodných tokov a plôch, ako aj na šetrenie vody, atď., technologické parky sa obracajú na špecifické cieľové skupiny. Zatiaľ čo je väčšina orientovaná na high-tech (firmy všeobecne), sú čoraz viac koncipované technologické parky pre určité technologické zamerania, napríklad: ekotechnologické parky a biotechnologické parky.

²⁵ Metodické vysvetlivky, Ukazovatele ekonomického vývoja SR, In. Štatistický úrad Slovenskej republiky, [online]. 2009, [cit. 2010-02-09]. Dostupné na internete: <http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=1648>

v pracovnom, služobnom, štátnozamestnaneckom alebo v členskom pomere k organizácii (v družstevných podnikoch, kde súčasťou členstva je pracovný vzťah), bez ohľadu na to, či sú skutočne prítomní v práci alebo nie, napr.: pre chorobu, dovolenku na zotavenie, vojenské cvičenie a pod. a tiež zamestnanci, ktorí nepracovali, napr.: v dôsledku prestojov, štrajku, výluky. Patria sem tiež zamestnanci s kratším pracovným časom. Nepatria sem osoby na materskej dovolenke, osoby vo výkone vojenskej služby (aj civilnej), učni a študenti na prevádzkovej praxi.

Nezamestnanosť²⁶ je prirodzeným fenoménom a atribútom slobodnej spoločnosti založenej na trhovom hospodárstve a demokracii. Jej nekontrolovateľný vývoj spôsobujúci masový charakter však vyvoláva nielen vážne ekonomické, ale aj sociálne problémy (rozpad rodiny, narušené mentálne i fyzické zdravie a rôzne sociálno-patologické javy).

Pri nezamestnanosti ako takej, je potrebné si vysvetliť pojem nezamestnanosť a nezamestnaný. Definovať pojem nezamestnanosť je dosť zložitý. Nezamestnanosť je sociálno – ekonomický jav spojený s trhom práce. Definícia nezamestnanosti je založená na tom, že osoba schopná práce je z možnosti pracovať v platenom zamestnaní vyradená. Je to vážny ekonomický a zároveň i sociálny problém. Nezamestnanosť je spojená s takými spoločenskými javmi ako napríklad zlé mentálne a fyzické zdravie, zvýšená rozvodovosť, zločinnosť a podobne. Ak hovoríme o nezamestnanosti, predstavíme si na jednej strane nezamestnaných, teda evidovaných na úradoch práce a na strane druhej pracovníkov úradov práce plniacich si povinnosti, ktoré vyplývajú zo zákonov. Okrem toho k politike nezamestnanosti patria inštitúcie. Prostredníctvom nich úrady práce uplatňujú rekvalifikácie. Rekvalifikácie sú nástrojmi aktívnej politiky zamestnanosti. V poslednom čase sem patria aj organizácie. Tie sa zaoberajú poradenskou činnosťou pre nezamestnaných.²⁷

²⁶ MŽP SR, SAŽP: Národná správa o trvalo udržateľnom rozvoji v Slovenskej republike, In. SAŽP, [online]. 2002, [cit. 2010-02-15]. Dostupné na internete: http://www.sazp.sk/slovak/periodika/sprava/rio10/sk_html/demograf/nezamestnanost/index.html. ISBN 80-88833-35-3

²⁷ Šimková, L.: Práca s nezamestnanými u nás a vo svete, In.: Kol. autorov.: Ľudské práva v sociálnej praxi – dospelý ako subjekt a objekt sociálnej práce, Zborník referátov z vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou, Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, 1997, ISBN 80-88885-07-8

Podľa metodických vysvetliviek Štatistického úradu SR **priemerná nominálna mesačná mzda** ²⁸ zahŕňa čiastku mzdových nákladov vyplácanú vlastným zamestnancom ako odmenu za prácu alebo jej náhradu na základe právneho vzťahu k zamestnávateľovi (pracovného, služobného alebo členského pomeru). Je to hrubá mzda neznížená o zákonné alebo so zamestnancom dohodnuté zrážky.

²⁸ Metodické vysvetlivky, Ukazovatele ekonomického vývoja SR, In. Štatistický úrad Slovenskej republiky, [online]. 2009, [cit. 2010-02-09]. Dostupné na internete: <http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=1648>

2 Legislatívne podmienky pre vznik a činnosť PP

Ekonomický potenciál Slovenska leží v ekonomickej sile regiónov. Úspešným nástrojom regionálneho rozvoja je prílev domácich aj zahraničných investícií do priemyselných parkov, kde sa koncentruje priemysel, firmy a služby v súlade s územným plánom obce alebo mesta. Tie na seba viažu množstvo subdodávateľov a vytvárajú priestor pre rast zamestnanosti, životnej úrovne a prekleňovanie pretrvávajúcich regionálnych disparít. Výhodou je, že veľký podiel zodpovednosti, ale aj príležitosti a iniciatívy preberajú tí, ktorých sa tento rozvoj týka najviac: územné samosprávy.²⁹

Slovenská republika v porovnaní so susednými štátmi stále zaostáva v oblasti budovania priemyselných parkov. Rozvojový proces vytvárania priemyselných parkov negatívne ovplyvnila neskoro prijatá legislatíva, ktorá upravovala systém ich podpory. Vzhľadom na veľký záujem v tejto oblasti vznikla potreba prijať zákon so stanovenými pravidlami, ktoré budú upravovať poskytovanie pomoci. Vláda SR sa týmto problémom – problémom vytvárania priemyselných parkov – prvýkrát zaoberala až na začiatku roku 1999, keď uznesením vlády č. 198 z 9. marca 1999 k stratégií podpory vstupu zahraničných investícií na Slovensko, okrem iného uložila piatim ministrom vlády SR spoluprácu pri vypracovaní návrhu zákona o priemyselných parkoch. Vláda sa s opatreniami na podporu významných zahraničných investícií opätovne zaoberala 10. mája 2000, kedy určila zásady a kritériá pre vytváranie priemyselných parkov. Pripravenosť týchto zón pre vstup strategických investorov je jedným z dôležitých kritérií pri ich rozhodovaní o umiestnení investícií. Tieto priemyselné parky vytvárajú tiež výrazné rozvojové impulzy pre ostatné časti regiónov. Od tohto obdobia sa začalo aktívne pracovať na návrhu zákona na podporu vzniku priemyselných parkov, ktorý bol 1. júna nakoniec schválený Národnou radou Slovenskej republiky s účinnosťou od 1. júla 2001.³⁰

²⁹ Novota, M.: Priemyselné parky – efektívny nástroj regionálneho rozvoja, In. SARIO [online]. 2006, [cit. 2010-03-24]. Dostupné na internete: <http://www.sario.sk/?novinky&novinka=3>

³⁰ Návrh Zákona 193/2001 o podpore na zriadenie priemyselných parkov, Prekladacia správa, BA, 2001

Budovanie priemyselných parkov na Slovensku upravujú:

- zákon NR SR č. 193/2001 Z. z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov a o doplnení zákona NR SR č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov,
- zákon NR SR č. 156/2003 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z. z.,
- a zákon NR SR č. 542/2004 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z. z., o dotácií na zriadenie priemyselných parkov
- zákon NR SR č. 127/1994 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení zákona NR SR č. 391/2000 Z. z.
- nariadenie Vlády Slovenskej republiky č. 143/2003 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Vlády Slovenskej republiky č. 152/1996bZ. Z. o základných sadzbách odvodov za odňatie poľnohospodárskej pôdy z poľnohospodárskeho pôdneho fondu v znení neskorších predpisov

2.1 Úloha SARIO pri budovaní priemyselných parkov

Neodmysliteľnou pomocou pri budovaní priemyselných parkov, smerovaní zahraničných investorov na Slovensko a pomoc pri ich etablovaní sa stala agentúra SARIO. Táto si za svoju misiu stanovila podporu rozvoja slovenskej ekonomiky a zlepšenie kvality života na Slovensku. Tento cieľ by mal byť naplnený prostredníctvom prezentácie hospodárskeho prostredia Slovenska, zviditeľňovania krajiny pre zahraničných investorov a pomocou rozvoja investičných projektov.

Cieľom SARIO³¹ je tiež zníženie nezamestnanosti, podpora exportných aktivít slovenských podnikateľov a administrácia štrukturálnych fondov Európskej únie. Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu je príspevkovou organizáciou Ministerstva hospodárstva SR financovanou zo zdrojov štátneho rozpočtu. Agentúra SARIO si za svoj základný cieľ kladie zvyšovanie životnej úrovne občanov Slovenska prostredníctvom zvyšovania zamestnanosti a znižovaním regionálnych rozdielov.

Hlavné úlohy agentúry SARIO v oblasti priemyselných parkov sú nasledovné:

- propagácia existujúcich priemyselných parkov (na výstavách, veľtrhoch a konferenciách, ktorých sa agentúra zúčastňuje)

³¹ Profil spoločnosti SARIO, 2007, In: publikácie SARIO, [online]. 2007, [cit. 2010-02-24] Dostupné na internete: http://www.sario.sk/swift_data/source/dokumenty/publikacie2007/SARIO_profil%20sk.pdf

-
- pomoc pri vytváraní propagačných materiálov PP (vypracovanie investičnej ponuky pre investor)
 - konzultácie k žiadosti o dotáciu na priemyselný park (zákon 193/2001 Z. z. opatrenie 1.2.)
 - vypracovanie odborného posudku k žiadosti o dotáciu (posudok je vypracovaný pre MH SR za účelom schválenia stanovenej výšky podpory)
 - hodnotenie žiadostí podávaných na Štrukturálne fondy EU
 - vyhodnocovanie pripravovaných a plánovaných lokalít na zriadenie priemyselných parkov
 - koordinácia podpory budovania parkov v rámci Štrukturálnych fondov EU (vzhľadom na celoslovenskú koncepciu budovania PP)
 - spolupráca s obcou, mestom a VÚC na príprave parku

2.2 Poskytnutie podpory PP

Zákon o podpore na zriadenie priemyselných parkov č. 193/2001 Z. z. definuje, že podporu na zriadenie priemyselného parku možno obci poskytnúť, ak preukáže, že:

„a) územie na zriadenie priemyselného parku je vymedzené v schválenom územnom pláne obce alebo územnom pláne zóny³²

b) má zabezpečené finančné prostriedky“, ktoré obec preukazuje schváleným rozpočtom a výpisom z účtu podnikateľa s potvrdením banky o viazaní prostriedkov na tento účel, prislúbením banky o poskytnutí úveru obci vo výške jej podielu na financovaní nákladov na zriadenie priemyselného parku alebo záväzným vyhlásením podnikateľa o poskytnutí finančných prostriedkov obci na zabezpečenie spolufinancovania nákladov na zriadenie priemyselného parku a záväzným vyhlásením podnikateľa o finančnom zabezpečení jeho podnikateľského zámeru v priemyselnom parku, „na zriadenie priemyselného parku vo výške minimálne 30 % nákladov na zriadenie priemyselného parku vrátane nákladov na vyvlastnenie, kúpu, prevod, nájom alebo zámenu pozemkov určených na zriadenie priemyselného parku, nákladov na technickú vybavenosť územia a na inžinierske stavby nevyhnutné na zriadenie priemyselného parku,

³² § 11 a 12 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov

c) má predchádzajúci súhlas fondu na prevod pozemkov, s ktorými fond nakladá,³³ na obec alebo na nájom týchto pozemkov obci alebo na zámenu týchto pozemkov s obcou na zriadenie priemyselného parku,

d) má s podnikateľom uzavretú zmluvu o uzavretí budúcej zmluvy,³⁴ ktorá upraví ich vzťahy najmä v oblasti podnikateľského zámeru podnikateľa v priemyselnom parku vrátane preukázania finančného zabezpečenia podnikateľského zámeru,

e) má záväzné stanovisko dodávateľa energie (elektriny, plynu a tepla) a dodávateľa úžitkovej a pitnej vody na zabezpečenie dodávok energie a vody pre potreby priemyselného parku.³⁵

Pri rozhodovaní o poskytnutí podpory na zriadenie priemyselného parku Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky je povinné zohľadniť taktiež úroveň zamestnanosti v regióne žiadateľa a vplyv podnikania v priemyselnom parku na zníženie nezamestnanosti v regióne.

2.3 Druhy podpory na zriadenie PP

Na zriadenie priemyselného parku možno poskytnúť dve formy podpory:

Prvá je zo strany MH SR podľa zákona č. 193/2001 o podpore budovania priemyselných parkov, a definuje, že obci alebo VÚC je možné poskytnúť podporu zo štátneho rozpočtu³⁶ na:

a) technické vybavenie územia a inžinierske stavby, ktoré sú nevyhnutné na zriadenie priemyselného parku (ako studne a príruby úžitkovej a pitnej vody, kanalizácia, čistenie a vypúšťanie odpadových vôd, prívod a rozvod elektriny vrátane preložky rozvodného zariadenia a elektrickej prípojky, stožiarov a transformačných staníc, prívod plynu a plynovodná prípojka vrátane hlavného uzáveru plynu a preložky plynárenského zariadenia, prístupové pozemné komunikácie, železničná vlečka, lanové a iné dráhy, vodné cesty vrátane prístavov, telekomunikačné siete a zariadenia, uskladnenie, druhotné využitie alebo odvoz a zneškodnenie odpadov, ako aj odvodnenie územia, odvoz a uskladnenie ornice, pozemné práce a terénne úpravy),

³³ § 16 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov

³⁴ § 289 Obchodného zákonníka

³⁵ Zákon o podpore na zriadenie priemyselných parkov č.193/2001

³⁶ Zákon NR SR č. 193/2001 Z. z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov

b) náhradu za vyvlastnenie pozemkov, ktoré sú určené na zriadenie priemyselného parku,

c) úhradu nákladov na kúpu, prevod, nájom alebo zámenu pozemkov, ktoré sú určené na zriadenie priemyselného parku vrátane úhrady nákladov určenej na prevod pozemkov, s ktorými Slovenský pozemkový fond nakladá,³⁷

d) úhradu odvodov za odňatie poľnohospodárskej pôdy z poľnohospodárskeho pôdneho fondu³⁸ a úhradu odvodov za vyňatie pozemkov z lesného pôdneho fondu.³⁹

Druhá forma podpory sa zakladá na čerpaní nenávratných finančných prostriedkov z fondov Európskej únie. V programovom období 2007 – 2013 sa bude poskytovať a čerpanie finančných prostriedkov zo Štrukturálnych fondov a z Kohézneho fondu riadiť podľa piatich nariadení, ktoré vstúpili do platnosti 1. augusta 2006. Finančné prostriedky z fondov – Európsky fond regionálneho rozvoja, Kohézny fond a Európsky sociálny fond – budú poskytované na dosiahnutie troch prioritných cieľov:

- cieľ 1 Konvergencia,
- cieľ 2 Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť,
- cieľ 3 Európska teritoriálna spolupráca.

Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast (viď. Tab.1), predstavuje programový dokument, ktorý vypracovalo MH SR ako dokument na podporu konkurencieschopnosti a rastu za oblasť priemyslu a vybraných služieb (obchod a cestovný ruch). Tento operačný program sa vzťahuje na regióny cieľa Konvergencia, ktorých HDP na obyvateľa meraný paritou kúpnej sily a vypočítaný na základe údajov Spoločenstva za obdobie rokov 2000 – 2002 je menej ako 75% priemerného HDP v EÚ 25 za rovnaké referenčné obdobie. Z geografického hľadiska ide o celé územie SR okrem Bratislavského kraja. V OP KaHR, podľa priority č. 1 - Inovácie a rast konkurencieschopnosti, opatrenie 1.2. Podpora spoločných služieb pre podnikateľov - je podpora verejného sektora pri budovaní infraštruktúry pre rozvoj podnikania v oblasti priemyslu a služieb predovšetkým pre MSP, s pozitívnym dopadom na zamestnanosť a kvalitu života v regiónoch. Snahou je tiež pomocou podpory verejného sektora podporiť podnikateľskú činnosť v kontexte vyváženého regionálneho rozvoja, vrátane

³⁷ § 16 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov

³⁸ § 11 zákona Slovenskej národnej rady č. 307/1992 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu

³⁹ § 4 ods. 7 zákona č. 61/1977 Zb. o lesoch v znení neskorších predpisov

revitalizácie bývalých priemyselných a podnikateľských lokalít. Podpora je zameraná prioritne na revitalizáciu hnedých parkov a vo výnimočných prípadoch na budovanie zelených parkov, v prípade ak to schváli MH SR, pre potreby vytvárania nových pracovných príležitostí a spoločných aktivít v regióne v spolupráci s MPSVaR SR.⁴⁰

Tab. 1 Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast

Prioritné osi programu	Opatrenie
1. Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	1.1 Inovácie a technologické transfery
	1.2 Podpora spoločných služieb pre podnikateľov
	1.3 Podpora inovačných aktivít v podnikoch
2. Energetika	2.1 Zvyšovanie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike
	2.2 Budovanie a modernizácia verejného osvetlenia pre mestá a obce a poskytovanie poradenstva v oblasti energetiky
3. Cestovný ruch	3.1 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu
	3.2 Rozvoj informačných služieb cestovného ruchu, prezentácie regiónov a Slovenska
4. Technická pomoc	4.1 Technická pomoc

Zdroj: MH SR OP KaHR

Oprávnené aktivity Opatrenia 1.2.:⁴¹

- výstavba a revitalizácia infraštruktúry hnedých priemyselných parkov; (podpora rekonštrukcie a modernizácie bývalých priemyselných a podnikateľských lokalít pre ďalšie trvaloudržateľné investície na sanáciu a obnovu verejnej infraštruktúry podporujúce podnikanie);
- budovanie infraštruktúry zelených priemyselných parkov – výnimočne s veľkým socio-ekonomickým dopadom pre región po odsúhlasení MH SR;
- výstavba a vybavenie hmotnej infraštruktúry (rekonštrukcia, alebo výstavba budov a technologických priestorov vrátane sieti);
- iné aktivity nešpecifikované súvisiace s projektom;

⁴⁰ Priemyselné parky - Štrukturálne fondy, In: SARIO, [online]. 2008, [cit. 2010-03-04]. Dostupné na internete: <http://www.sario.sk/?priemyselne-parky-1>

⁴¹ Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast, MH SR, [online]. 2009, [cit. 2010-03-09]. Dostupné na internete: <http://www.economy.gov.sk/operacny-program-6352/128037s>

- realizácia projektu pre ochranu spotrebiteľa;
- a ďalšie oprávnené aktivity, ktoré podporujú ciele opatrenia.

Prijímatelia pomoci:

Verejný sektor

Pre aktivitu hnedé a zelené parky je prijímateľom pomoci:

- VÚC založený v zmysle zákona č. 302/2001 Z. Z. O samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov, obec založená v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. O obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a ich vzájomné združenia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené mestami a obcami zabezpečujúce rozvoj priemyslu a vybraných služieb.
- U národných a individuálnych projektov budú definovaní oprávnení prijímatelia pomoci jednotlivo v každom schválenom projekte.

Tab. 2. Regionálna mapa štátnej pomoci pre Slovenskú republiku 2007 - 2013

NUTS II Región	Stropy regionálnej investičnej pomoci (Platný pre veľké podniky)
1. Regióny oprávnené na pomoc podľa článku 87 ods.3 písm. a) Zmluvy o ES na obdobie od 1.1.2007 - 31.12.2013	
SK02 Západné Slovensko	40%
SK03 Stredné Slovensko	50%
SK04 Východné Slovensko	50%
2. Regióny oprávnené na poskytovanie prechodnej pomoci podľa článku 87 (3)(c) Zmluvy o ES pre obdobie 1..2007 - 31.12.2013	
SKO1 Bratislavský kraj	10%

Zdroj: SlovakInvest agency⁴²

⁴² Regionálna mapa štátnej pomoci pre Slovenskú republiku 2007-2013, In: SlovakInvest Agency - Usmernenia pre národnú regionálnu pomoc na roky 2007-2013, [online]. [cit. 2010-01-19]. Dostupné na internete: <http://www.slovakinvestagency.sk/mapa-statnej-pomoci>

2.4 Postup pri poskytovaní štátnej podpory na zriaďovanie PP

2.4.1 Postup pri podaní žiadosti o poskytnutie podpory na zriadenie priemyselných parkov

2.4.1.1 Podanie žiadosti⁴³

Žiadosť o poskytnutie dotácie na zriadenie priemyselného parku (ďalej len „žiadosť“) možno zaslať poštou alebo doručiť osobne do podateľne Ministerstva hospodárstva SR (ďalej len „MH SR“), Mierová 19, 827 15 Bratislava v obálke zreteľne označenej heslom "PRIEMYSELNÝ PARK - PODPORA" a adresou kancelárie ministra. V takto označenej obálke sa žiadosť predkladá vo dvoch origináloch a dvoch kópiách. Žiadosť obsahuje úvodnú stranu podľa predlohy uvedenej v „postupe“ v dodatku č. 1. a prílohy so všetkými náležitosťami, tak ako sú uvedené v tomto „postupe“ v dodatku č. 2. Na poskytnutie podpory nie je právny nárok.

2.4.1.2 Posúdenie formálno – právnej stránky žiadosti

MH SR posúdi formálno – právnu stránku žiadosti, t. j. či žiadosť obsahuje všetky potrebné prílohy podľa zákona č. 193/2001 Z. z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov a o doplnení zákona NR SR č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“). „MH SR“ neposudzuje obsahovú pravdivosť a úplnosť údajov uvedených v žiadosti.

Ak žiadosť o poskytnutie podpory neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 § 6 „zákon“ alebo má iný odstrániteľný nedostatok, „MH SR“ do 10 dní od podania žiadosti písomne vyzve obec, aby žiadosť doplnila alebo nedostatok odstránila.

Pokiaľ obec žiadosť neopraví, príp. nedoplní v lehote 30 dní od doručenia výzvy, „MH SR“ konanie zastaví a oznámi to obci. V takom prípade môže obec opravenú, príp. doplnenú žiadosť opätovne predložiť na „MH SR“ vyššie uvedeným spôsobom (pozri bod 2.1 Podanie žiadosti). Pre opakovane podanú žiadosť sa lehoty na vybavenie žiadosti počítajú bez prihliadnutia na predchádzajúcu vrátenú žiadosť.

⁴³ Postup Ministerstva hospodárstva SR pri poskytovaní podpory na zriaďovanie priemyselných parkov podľa zákona č. 193/2001 Z. z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov v znení zákona č. 156/2003 Z. z.

2.4.2 Odborný posudok k žiadosti

Ak žiadosť spĺňa formálno-právne náležitosti, „MH SR“ požiada do 10 dní od podania žiadosti Slovenskú agentúru pre rozvoj investícií a obchodu (ďalej len „SARIO“) o vypracovanie odborného posudku k žiadosti. Spolu so žiadosťou o odborný posudok doručí agentúre „SARIO“ aj jeden originál a jednu kópiu žiadosti obce.

Odborný posudok sa skladá z dvoch častí:

1. Posúdenie obsahovej hodnovernosti žiadosti, reálnosti podnikateľského zámeru a uvádzaných nákladov projektu a posúdenie hodnovernosti technických podkladov.
2. Bodové hodnotenie žiadosti na základe kritérií špecifikovaných v dodatku č. 3 tohto „postupu“.

Súčasťou odborného posudku sú aj stanoviská Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR, (ďalej len „MVRR SR“) a Ministerstva životného prostredia SR, (ďalej len „MŽP SR“). „SARIO“ do 5 dní od prevzatia žiadosti o vypracovanie odborného posudku vyzve bezodkladne MŽP SR a MVRR SR, aby do 15 dní od doručenia žiadosti zo „SARIO“ predložili svoje stanoviská k zriadeniu priemyselného parku z hľadiska regionálneho rozvoja a ochrany životného prostredia a zároveň, aby pridelili podľa bodov 5 a 8 bodového hodnotenia kritérií príslušný počet bodov, ktoré sa zahrnú do celkového bodového hodnotenia plnenia kritérií hodnotenia žiadosti.

„SARIO“ vypracuje odborný posudok k žiadosti do 30 dní od doručenia kompletnej žiadosti. V prípade, ak si posúdenie žiadosti vyžaduje dlhší čas, „SARIO“ môže požiadať „MH SR“ o predĺženie lehoty o ďalších maximálne 30 dní spolu s odôvodnením nutnosti tohto predĺženia. „MH SR“ rozhodne o predĺžení v lehote do 5 dní od doručenia žiadosti zo „SARIO“.

V prípade, že „SARIO“ zistí, že údaje uvádzané v žiadosti nezodpovedajú skutočnosti a rozdiely sú tak závažného charakteru, že neumožňujú vypracovanie objektívneho odborného posudku, informuje o tom „MH SR“, ktoré konanie zastaví a oznámi to žiadateľovi (obci) písomne.

2.4.3 Prevod, prenájom, záměna pozemkov, s ktorými nakladá Slovenský pozemkový fond alebo zriadenie vecného bremena na týchto pozemkoch

Ak s pozemkami, ktoré sa majú previesť na obec, prenajať obci, zameniť s obcou alebo na ktorých sa majú zriadiť vecné bremená pre vybudovanie technickej vybavenosti priemyselného parku, nakladá Slovenský pozemkový fond (ďalej len „SPF“), „MH SR“ si vyžiada k návrhu na poskytnutie podpory stanovisko „SPF“. „SPF“ oznámi svoje stanovisko „MH SR“ v lehote podľa § 6 ods. 5 zákona č. 193/2001 Z. z. Po schválení podpory na zriadenie priemyselného parku vládou SR a vydaní príslušného rozhodnutia „MH SR“, „SPF“ uzatvorí s obcou v lehote podľa § 8 ods. 4 zákona zmluvu o prevode, prenájme, zámene pozemkov alebo o zriadení vecného bremena na pozemky, s ktorými „SPF“ nakladá. Stanovisko obsahuje aj podmienky, za ktorých „SPF“ tieto pozemky prevedie, prenajme, zamení alebo umožní zriadiť vecné bremená.

Zmluva o prevode, prenájme, zámene pozemkov alebo o zriadení vecného bremena na pozemky, s ktorými „SPF“ nakladá musí obsahovať:

1. Označenie pozemkov, ktorých sa prevod, nájom, záměna alebo vecné bremeno týka. Preukazuje sa výpisom z katastra nehnuteľností k príslušným pozemkom.
2. V prípade záměny identifikáciu pozemkov, ktoré daná obec ponúka v rámci záměny.
3. V prípade prevodu pozemkov cenu za m² a to najmenej cenu podľa cenových predpisov (podľa §1b ods. 2 a § 15 ods. 2 vyhlášky MF SR č. 465/1991 o cenách stavieb, pozemkov, trvalých porastov, úhradách za zriadenie práva osobného užívania pozemkov a náhradách za dočasné užívanie pozemkov v znení neskorších predpisov).
4. V prípade nájmu cenu nájmu za m², pričom najkratšia doba nájmu je 50 rokov. Zároveň v zmluve musí byť zakotvené aj právo obce vybudovať na prenajatom pozemku technickú vybavenosť územia a inžinierske stavby nevyhnutné na zriadenie priemyselného parku (§ 3 ods. 2 a 3 zákona) a právo obce zriadiť vecné bremená spojené s pozemkom alebo stavbou v priemyselnom parku, ako aj právo obce dať do prenájmu pozemok v priemyselnom parku podnikateľom na uskutočnenie stavieb.
5. V prípade zriadenia vecného bremena účel, na ktorý sa vecné bremeno zriaďuje (napr. vybudovanie plynovodnej prípojky, kanalizácie, elektrickej prípojky,

prístupovej cesty a pod.) a sumu dohodnutej jednorazovej odmeny za zriadenie vecného bremena.

6. Podmienky odstúpenia od zmluvy podľa § 11 zákona č. 193/2001 Z. z.

Zmluvu o prevode, prenájme, zámene pozemkov alebo o zriadení vecného bremena na pozemky, s ktorými „SPF“ nakladá, je potrebné uzavrieť najneskôr do 30 dní odo dňa doručenia návrhu obce na uzavretie zmluvy, ak sa zmluvné strany nedohodnú inak.

2.4.4 Zmluva o poskytnutí rozpočtových prostriedkov

Konečným krokom je uzatvorenie zmluvy o poskytnutí rozpočtových prostriedkov podľa zákona č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách medzi „MH SR“ a obcou (ďalej len „zmluva“).

Táto „zmluva“ musí obsahovať :

- a/ označenie obce, ktorej sa podpora poskytuje,
- b/ druh, účel a sumu podpory a časový rozvrh jej čerpania,
- c/ podmienky, za ktorých môže obec podporu čerpať, teda najmä:
 - podpísaná zmluva s „SPF“, ak ide o pozemky v správe „SPF“
 - vecné a časové viazanie finančných prostriedkov,
 - vydané stavebné povolenie pre možnosť čerpania dotácie na budovanie technickej infraštruktúry,
 - ďalšie podmienky „MH SR“ vyplývajúce z osobitosti danej žiadosti,
- d/ označenie pozemkov podľa údajov katastra nehnuteľností (katastrálne územie, parcelné číslo, druh pozemku, výmera pozemku) s uvedením vlastníckych vzťahov,
- e/ ďalšie podmienky zmluvy na poskytnutie podpory vyplývajúce z osobitosti žiadosti,
- f/ vzájomné práva a povinnosti,
- g/ podmienky odstúpenia od „zmluvy“, najmä možnosť jednostranného odstúpenia od „zmluvy MH SR“ v prípade, že sa nedodržiavajú ustanovenia tejto „zmluvy“.

2.4.5 Podmienky odstúpenia od „zmluvy“

Obec predkladá „MH SR“ raz za 1 mesiac prehľad o hospodárení s pridelenými finančnými prostriedkami. Okrem toho obec do dvoch rokov od uzavretia zmluvy o poskytnutí rozpočtových prostriedkov musí písomne preukázať „MH SR“ začatie realizácie inžinierskych stavieb alebo inej nevyhnutnej technickej vybavenosti územia.

Ak to obec neurobí, „MH SR“ odstúpi od zmluvy o poskytnutí rozpočtových prostriedkov. Oznámenie o odstúpení od „zmluvy“ doručí „MH SR“ obci.

„MH SR“ má kedykoľvek právo kontroly podľa § 44 ods. 3 zákona č. 303/1995 z. z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov. V prípade zistenia nedostatkov vyzve „MH SR“ obec, aby ich v lehote 30 dní odstránila. Ak obe do 30 dní tieto nedostatky neodstráni, „MH SR“ odstúpi od zmluvy o poskytnutí rozpočtových prostriedkov. Oznámenie o odstúpení od zmluvy doručí „MH SR“ obci.

V takomto prípade je obec povinná vrátiť „MH SR“ rozpočtové prostriedky poskytnuté na zriadenie priemyselného parku do 30 dní od doručenia oznámenia o odstúpení od „zmluvy“.

2.4.6 Záver

Ostatné náležitosti, ktoré sa musia dodržať pri predkladaní žiadostí a následnom poskytovaní podpory na zriaďovanie priemyselných parkov upravujú zákon č. 193/2001 Z. z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov a o doplnení zákona NR SR č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov a nariadenie vlády SR č. 143 z 30. apríla 2003, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 152/1996 Z. z. o základných sadzbách odvodov za odňatie poľnohospodárskej pôdy z poľnohospodárskeho pôdneho fondu v znení neskorších predpisov a v zákone č. 156/2003 Z. z. z 24. apríla 2003, ktorým sa mení a dopĺňa „zákon“.

3 Priemyselné parky na Slovensku

Pojem priemyselný park, jeden zo základných termínov mojej práce, sa prvý krát objavil v 19. storočí. Je výsledkom priemyselnej spoločnosti a vychádza z princípov fungovania zvláštnych hospodárskych zón, pričom sa jedná špecifický typ zóny. Základnou spoločnou myšlienkou takýchto zón je pozastavenie platnosti predpisov, zákonov a dávok (poplatkov), ktoré sa pokladajú za hlavné prekážky hospodárskeho rozvoja a investičnej činnosti, pre určitú cieľovú skupinu na priestorovo ohraničenom území. Podľa Kapka (2000)⁴⁴ možno chápať priemyselný park ako účelovo zariadené územno-výrobné zoskupenie niekoľkých výrobných jednotiek, ktoré majú za podpory štátu vytvorené optimálne (územno-technické) podmienky pre podnikanie a ktorých plocha by nemala byť menšia ako 2 ha a počet pracovníkov nižší ako 200.

Prvé priemyselné parky podľa „Štúdie pre umiestnenie priemyselných parkov na území SR“ (industrial estates, industrial parks)⁴⁵, boli založené v roku 1896 pri Manchestri (Trafford Park) a v roku 1899 v Chicagu (Clearing Industrial District). Ich zakladateľmi (nositeľmi) boli súkromné spoločnosti na podporu rozvoja pozemkov (developer), ktorí tieto parky prevádzkovali ako projekty v oblasti nehnuteľností zamerané na profit. Prvé regionálne-politicky motivované priemyselné parky vznikli vo Veľkej Británii v krízových oblastiach v čase tridsiatych rokov. V roku 1960 existovalo vo Veľkej Británii už takých parkov 46, v USA cez 100. V šesťdesiatych rokoch propagovala Organizácia spojených národov priemyselné parky ako uprednostňovaný nástroj na spriemyselňovanie vidieckeho priestoru v rozvojových krajinách.

Priekopníkom budovania priemyselných parkov na Slovensku bol koncern Tomáša Baťu. Jeho zakladanie závodov na zelenej lúke má mnohé podobné znaky ako dnešné priemyselné parky, dokonca v niektorých oblastiach sú jeho riešenia ešte komplexnejšie.⁴⁶

Priemyselné parky na území Slovenska v posledných rokoch menia nie len vzhľad miest a obcí ale i scenériu okolitej prírody. Pribúda ich čoraz viac. V súčasnosti

⁴⁴ Kapko, M.: Možnosti zakladania priemyselných zón: Prostriedok rozvoja regiónov a získavania zahraničných investorov. In: Verejná správa, roč. 55, č. 23, 2000, s. 19-26

⁴⁵ SAŽP Banská Bystrica, URBION Bratislava: Štúdia pre umiestnenie priemyselných parkov vo vybraných oblastiach Slovenskej republiky, 2003

⁴⁶ Zeman, P.: Parky hýbu priemyslom, In: Architektúra Stavebníctvo Biznis (ASB), [online]. 2008, [cit. 2009-09-06]. Dostupné na internete: <http://abs.sk/analyzy/logistika-a-priemysel>

sa venuje veľká pozornosť zakladaniu a rozvoju priemyselných parkov. Vyčleňuje sa priestor, kde sa tieto parky vybudujú alebo kde sa len plánujú. Priemyselné parky nie sú žiadnou novinkou, hoci by to tak na prvý pohľad mohlo vyzerať. Dôkazom toho je i krátky exkurz do histórie územnej kategórie , ktorá vznikla v kolíske priemyselnej revolúcie – vo Veľkej Británii, ktorý napísal Kepl⁴⁷ (2002).

Dôležitým faktorom ⁴⁸ pri rozhodovaní o umiestnení investičného projektu je ponuka priemyselných nehnuteľností. Investori sa zhodujú, že okolie Bratislavy je už vyčerpané, potenciál zvyšku Slovenska však podľa nich zostáva stále veľký. Prichádzajúcich investorov najviac zaujímajú pripravené pozemky a plochy v procese výstavby. Ponuka nehnuteľností sa na základe typu pozemku dá rozdeliť na greenfield a brownfield. Za greenfield sú označované investície na tzv. zelenej lúke. Na pozemkoch typu brownfield pôvodná výroba zanikla a môžu byť na nej aj pôvodné výrobné haly.⁴⁹

V súčasnej praxi lokalita priemyselného parku v prvom rade musí vyhovovať investorom a životné prostredie je často krát druhoradé. Existuje množstvo zahraničných investorov, ktorí hľadajú vo svete vhodné miesta pre svoje investície. Vyberajú si medzi mnohými oblasťami a precízne zvažujú všetky okolnosti a prípadné riziká. Rozhodujú sa na základe podrobných analytických štúdií. Hlavnými požiadavkami investorov sú dobrá dopravná infraštruktúra, vybudované siete, blízkosť ďalších priemyselných centier, územia vlastnicky vysporiadané, nízka cena pracovnej sily a jej kvalifikovanosť, nízke náklady na vybudovanie a činnosť priemyselného parku, dobré legislatívne podmienky, stabilná politická situácia a iné.⁵⁰

⁴⁷ Kepl, J.: Prenajímateľné priemyselné územia vo Veľkej Británii, In: Životné prostredie, r. 2002, ISSN 0044-4863

⁴⁸ Podrobnejší prehľad najdôležitejších kritérií, ktoré ovplyvňujú investorov pri rozhodovaní o umiestnení ich podniku uvádza Sklenář: politická stabilita, makroekonomická stabilita, rating krajiny, investičné riziko, kultúrna blízkosť , geografická poloha veľkosť trhu, prístup k hlavným odberateľským trhom, dopravná infraštruktúra, ceny vstupov: mzdové náklady, náklady na energie materiál a iné suroviny kvalita pracovnej sily, vzdelanie pracovnej sily, produktivita práce, legislatíva, dostupnosť surovín, subdodávateľský potenciál, výmenný kurz, menová stabilita, daňový systém, investičné stimuly, miera korupcie, vymožitelnosť práva, byrokracia, tarifné a netarifné bariéry, členstvo v hospodárskych zoskupeniach, silné inštitucionálne zabezpečenie podpory prílevu PZI, priaznivé podmienky pre rodiny investorov, možnosť vzdelávania ich detí, kultúrneho vyžitia, nízke transakčné náklady, efektívna logistika, moderná infraštruktúra, silné podporné inštitúcie a technické služba. Sklenář, P.: Zahraniční investori ako kľúčový segment pre investičné príležitosti miest a obcí, Marketingová panoráma 1/200, str. 11 - 15

⁴⁹ Zeman, P.: Parky hýbu priemyslom, In: Architektúra Stavebníctvo Biznis (ASB), [online]. 2008, [cit. 2009-09-06]. Dostupné na internete: <http://abs.sk/analyzy/logistika-a-priemysel>

⁵⁰ GKI, Economic Research Institute, [online]. 2009, [cit. 2009-11-19]. Dostupné na internete: <http://www.gki.hu/index.php?id=291&lang=en>

Potenciál pre vznik nových priemyselných parkov na Slovensku je veľký. Štúdia Ministerstva životného prostredia SR z roku 2003, ktorá posúdila všetky potenciálne lokality z hľadiska vplyvov na životné prostredie.

Podľa spracovaných informácií rezortu hospodárstva od konca roku 2001 do konca mája 2009 Slovenské vlády podporili poskytnutím štátnej pomoci 83 investičných projektov. Vyplýva to z prehľadu podnikateľských subjektov, ktorým bolo schválené poskytnutie regionálnej štátnej pomoci. Spoločnostiam boli priznané celkové stimuly v celkovom objeme 900,57 mil. eur (27,135 mld. Sk). Prehľadný rozpis o počte podporených projektov v jednotlivých krajoch spolu s celkovým objemom investícií je uvedený v nasledujúcej tabuľke.⁵¹ (Tab. 2)

Tab. 3 Prehľad podporených projektov v samosprávnych krajoch SR

Samosprávny kraj	Počet invest. projektov	celkový objem štát. pomoci
Košický	19	87,83 mil. eur
		59,9 mil. eur*
Trenčiansky	19	96,69 mil. eur
Nitriansky	15	111,26 mil. eur
Banskobystrický	8	57,65 mil. eur
Žilinský	8	275,9 mil. eur
Bratislavský	5	24,0 mil. eur
Trnavský	5	234,28 mil. eur
Prešovský	4	12,96 mil. eur
	1 zo 4	3,471 mil. eur*

Zdroj: Agentúra SITA

Podľa agentúry SARIO je možné priemyselné parky na Slovensku rozdeliť do 3 kategórií podľa ich stupňa realizácie. Bodové ohodnotenie ako ho uvádza agentúra je uvedené v tab. 3. Ide o konkrétne rozpracovanie jednotlivých charakteristík priemyselného parku pre jednotlivé stupne podľa počtu bodov, pričom celkový počet

⁵¹ Majerský, I.: Slovensko podporilo od roku 2001 stimulmi 83 projektov, In: spravny.pravda.sk, [online]. 2009, [cit. 2010-03-28]. Dostupné na internete: http://spravny.pravda.sk/sk_ekonomika.asp?r=sk_ekonomika&c=A090724_104819_sk_ekonomika_p01

* Okrem štátnej pomoci vo výške 27,135 mld. Sk (900,57 mil. eur) poskytla vláda Mikuláša Dzurindu a kabinet Róberta Fica aj štátnu pomoc v eurách v celkovom objeme 63,4 mil. eur.

získaných bodov následne poukazuje na hodnotenie parku a jeho celkové zaradenie do kategórie.

Tab. 4 Kategórie PP podľa bodového ohodnotenia

kategória	stupeň	počet bodov	Charakteristika priemyselného parku
I.	1	300 – 251	Kompletne pripravený priemyselný park, vhodný pre vstup nového investora
	2	250 – 201	Pripravený priemyselný park s minimálnymi nedostatkami, vhodný pre investora, nachádza sa v ponuke pre investorov, ktorú vedie agentúra SARIO
II.	3	200 – 151	Priemyselný park, ktorý je krátko pred dokončením všetkých potrebných krokov, už je podaná žiadosť na pridelenie prostriedkov na zriadenie priemyselného parku
	4	150 – 101	Existujúce nedostatky týkajúce sa vlastníctva prípadne infraštruktúry
III.	5	100 – 51	Nedostatok informácií, prvotné štádium zriadenia priemyselného parku
	6	50 - 0	Nevyhovujúce podmienky na zriadenie priemyselného parku

Zdroj: Agentúra SARIO

Tab. 5 Prehľad počtu bodov podľa agentúry SARIO

Stupeň	podstupeň	počet bodov	
Vlastník	1 - 3	10	
	4 a viac	1	
Zóna	priemysel	20	
	ostatné	1	
Infraštruktúra	cesta	10	
	diaľnica	20	
	železnica	10	
	plyn	10	
	elektrina	10	
	voda	10	
Kanalizácia	kanalizácia	10	
	Nezamestnanosť	0 - 10 %	1
	10 - 20 %	10	
	20 - 30 %	20	
Prostriedky	áno	10	
	žiadosť	1	
	nie	0	
Územný plán	intravilán	10	

	extravilán	1
Prínosy / náklady	00:00:00	0
	02:01:00	10
	03:01:00	20
Stavebný pozemok	áno	10
	nie	0

Zdroj: Agentúra SARIO

Na Slovensku možno v súčasnosti nájsť priemyselné parky v každom kraji.⁵²

- Banskobystrický kraj - PP Poltár, Krupina, PP Lučenec, Tomášovce, PP Malý Krtíš, PP Rimavská Sobota, PP Žarnovica, PP Šalková, PP Detva – Kriváň, PP Vígl'aš pod Bachtárom,
- Bratislavský kraj – PP Devínska Nová Ves, PP Lozorno, Priemyselno-technologický park Záhorie - Eurovalley
- Košický kraj - PP Košice – Kechnec, PP Chemko Strážske, PP Michalovce, PP Trebišov, PP Nový domov – Spišská Nová Ves, PP Košice – Pereš, PP Rožňava
- Nitriansky kraj – PP Levice – Géňa, PP IGP Vráble, PP Nitra – Sever, PP Zlaté Moravce
- Prešovský kraj - PP Chemes Humenné, PP Prešov – Záborské, PP Kežmarok, PP Poprad – Matejovce, PP Bardejov – východ, PP Prešov – Haniská, PP Snina, PP Spišský Hrhov, PP Vranov nad Topľou, PP Humenné - Guttmanovo
- Trenčiansky kraj – PP Javorinská Myjava, PP Prievidza – západ, PP Trenčín, PP Považská Bystrica - Šebeš'ťanová
- Trnavský kraj - Obchodno – technologický priemyselný park Senica, PP Sládkovičovo, PP Sereď, PP Hlohovec, PP Šamorín, PP Skalica, PP Galanta – východ, PP Trnava
- Žilinský kraj – PP Bytča, Východný PP Martin, PP Letisko – Žilina, PP Čadca, PP Liptov

Podrobný prehľad priemyselných parkov podľa uvedenej kategorizácii je zobrazený na konci práce medzi prílohami. (Príloha č. 5.)

⁵² Zoznam priemyselných parkov, In: SARIO, [online]. 2006, [cit. 2009-03-22]. Dostupné na internete: <http://www.sario.sk/?priemyselne-parky>

4 Metodika práce a metódy skúmania

4.1 Ciele diplomovej práce (všeobecné i čiastkové ciele)

Základným cieľom diplomovej práce je identifikácia a zhodnotenie vplyvu priemyselného parku Vráble na sociálno-ekonomický rozvoj okolitého regiónu.

Na naplnenie tohto základného cieľa je nutné rozpracovať i ďalšie vybrané čiastkové ciele:

1. analýza činnosti priemyselných parkov na Slovensku,
2. analýza činnosti priemyselného parku Vráble,
3. hodnotenie vplyvu priemyselného parku Vráble na sociálno-ekonomický rozvoj okolitého regiónu, nájdenie pozitív tohto vplyvu a možnosti praktického využitia získaných poznatkov.

Pomocou týchto otázok chceme poukázať na dôležitosť priemyselného parku v ekonomike okolitého regiónu, pozitíva a negatíva, a definovať existujúce problémy v tejto oblasti.

4.2 Metodika práce a metódy skúmania

Metodika práce, pozostávala z viacerých krokov a zvolené metódy sledujú predovšetkým naplnenie stanoveného cieľa.

Cieľ: zhodnotenie a identifikácia vplyvu priemyselného parku Vráble na sociálno - ekonomický rozvoj regiónu.

Metodika:

1. charakteristika priemyselných parkov na Slovensku,
2. charakteristika priemyselného parku Vráble,
3. hodnotenie vplyvu priemyselného parku Vráble na sociálno – ekonomický rozvoj okolitého regiónu (skúmanie pomocou indikátorov ako - obyvateľstvo mesta Vráble, zamestnanosť a nezamestnanosť v Nitrianskom okrese, priemerná mzda v okrese, a pod.).

Zber informácií:

1. primárny:

dotazníková metóda – pomocou tejto metódy v podobe krátkej ankety boli oslovení na akcii, ktorú usporadúva mesto Vrábľa pod názvom Firemné dni s cieľom získať prehľad o tom, ktorá z firiem v priemyselnom parku najviac oslovila respondentov

2. sekundárny:

za obdobie 2001 - 2008 – Štatistický úrad SR, Ministerstvo hospodárstva SR, Ministerstvo financií SR, Ministerstvo životného prostredia SR, Ministerstvo hospodárstva a dopravy MR, Slovenská agentúra pre podporu investícií a obchodu (SARIO), Slovenská agentúra životného prostredia (SAŽP), mesto Vrábľa, domáca a zahraničná literatúra, brožúry, články v domácich a zahraničných časopisoch a internetové stránky.

Objekt skúmania: Priemyselný park Vrábľa a jeho vplyv na sociálno – ekonomický rozvoj okolitého regiónu.

Vplyv priemyselného parku na vybraný región budem merať a analyzovať cez východiskové ukazovatele:

Sociálno-ekonomické ukazovatele:

- Obyvateľstvo mesta Vrábľa,
- Zamestnanosť,
- Nezamestnanosť v Nitrianskom okrese,
- Výška priemernej mzdy v okrese.

Uvádzané ukazovatele sú vykazované v štatistickej praxi. Pomocou nich chcem porovnávať rozvoj daného regiónu v období vzniku priemyselného parku a v súčasnosti a zistiť, ako vplýva priemyselný parky na sociálno-ekonomický rozvoj regiónu.

V diplomovej práci vychádzam z hypotézy, že priemyselné parky ovplyvňujú sociálno-ekonomický rozvoj regiónov.

5 Priemyselný park Vráble

5.1 Vráble

Mesto Vráble leží na severe Podunajskej nížiny v Nitrianskom samosprávnom kraji. V okrese Nitra tvorí križovatku ciest Nitra – Levice, Zlaté Moravce – Šurany, Nové Zámky. Medzi samotné časti mesta patria: Vráble, Dyčka a Horný Ohaj.

Prvé písomné zmienky o tejto pôvodne malej trhovej osade "Verebel" sú z roku 1265. Trhy sa tu konali už od roku 1294 a od začiatku 15.storočia až do 1848 boli Vráble sídlom stolice predialistov ostrihomského arcibiskupstva. V 17.storočí sa začali rozvíjať remeslá, vznikali cechy mäsiarov. Zaujímavé je obdobie tureckých vpádov - vybudovanie pevnosti Zemný hrad, ktorá bola neskôr vypálená. Postupne sa Vráble vyvíjali a stali hospodárskym a kultúrnym centrom stredného Požitavia. Už od 2.polovice 19. storočia je tu veľmi rozšírené pestovanie viniča a výroba vín. So svojou nadmorskou výškou 140 – 240 m.n.m. je známou vinohradníckou oblasťou. Severozápadne od centra na svahoch v Dyčke a Dolnom Ohaji môžeme obdivovať svojráznu architektúru vinohradníckych domčekoch s vínnymi pivnicami, ľudovo nazývaných "hajlochy". V roku 1984 bola vo vinohradoch postavená budova archívu vín. Na okraji mesta v smere na Nitru sa nachádza vodná nádrž, ktorá je chovným rybníkom. Jej okolie je bohaté na výskyt chránených a vzácnych druhov vtákov. Mesto Vráble má bohatú kultúrnu a historickú hodnotu, aj vďaka prvej zmienke, ktorá pochádza už z obdobia neolitu.

Charakteristika lokality:

Mesto má vypracovanú územnoplánovaciú dokumentáciu, v ktorej sa počíta aj s areálom priemyselného parku. Jeho predpokladaná výmera je približne 80 ha⁵³. Vlastnícke vzťahy sú priebežne vyhodnocované podľa záujmu investora.

Po vzniku Československej republiky sa Vráble stali okresným mestom (boli ním až do roku 1960). Po vzniku Slovenskej republiky sa Vráble dostali na územie, ktoré zabralo Maďarsko. Po II. Svetovej vojne sa vybudovali priemyselné podniky ako TESLA a AUTOBRZDY. V sedemdesiatych rokoch sa začala rozvíjať bytová

⁵³ Inštitút priestorového plánovania: Vyhodnotenie a kategorizácia priemyselných parkov a lokálnej infraštruktúry NSK, In: Regionálna stratégia rozvoja základnej infraštruktúry pre podporu priemyselných a podnikateľských parkov Nitrianskeho samosprávneho kraja, 2005, s. 47-48

výstavba a vznikli sídliská Kaška, Lúky a Žitava. Po roku 1989 začali v meste pribúdať podniky so zahraničnou účasťou, ktoré zamestnávajú väčšinu obyvateľstva.⁵⁴

Hospodársky život mesta je dynamicky a moderne štruktúrovaný, so silne zastúpeným priemyslom. Mesto má viac desaťročnú priemyselnú tradíciu, na ktorú nadviazalo na prelome tisícročí aktivitou na prilákanie investorov. Dôsledkom toho sa môže pýšiť jedným z najväčších priemyselných parkov na Slovensku a silnou orientáciou na priemysel, najmä strojársky. Popri priemyselnom parku Industrie und Gewerbepark Vráble, s.r.o. sa v meste nachádza priemyselná zóna, v ktorej pôsobí vyše desať spoločností.

Miestne podniky nie sú mimoriadne kapitálovo silné, avšak v priemyselnom parku a zóne sa sústredili podniky s prevažne zahraničnou kapitálovou účasťou, ktoré vidia svoju budúcnosť prevažne vo Vrábľoch. Medzi jednoznačné výhody zamestnávateľov v priemyselných zónach mesta je dobre vybudovaná infraštruktúra v tejto lokalite, priestor na ďalší rozmach, dobrá dostupnosť, blízkosť krajského mesta a s tým spojená dobrá dostupnosť pracovnej sily – v 15 minútovej dostupnosti je asi 120 000 ekonomicky aktívnych obyvateľov (zdroj: Vyhodnotenie a kategorizácia priemyselných parkov a lokálnej infraštruktúry NSK). Ďalšie rozširovanie priemyslu však môže znamenať väčšiu záťaž na dopravu.⁵⁵

5.2 Vznik priemyselného parku Vráble

Priemyselný park vo Vrábľoch je jeden z prvých priemyselných parkov na Slovensku. Na jeho vzniku sa podieľala výborná spolupráca štátnej správy, samosprávy a zahraničného investora. Celkové investičné náklady na jeho výstavbu sú odhadované na takmer 27 miliónov eur. Do tejto sumy nie sú započítané investície do moderného technického vybavenia – technológie.

Podnet na výstavbu parku vzišiel od holandskej firmy United Parts Slovakia, ktorá sa od roku 1995 zaoberala výrobou automobilových komponentov v prenajatých priestoroch bývalého podniku Tesla Vráble. Na základe rozmachu spoločnosti a potrieb jej ďalšieho rozvoja oslovilo vedenie firmy nemeckých finančníkov – investorov, ktorí založili v roku 1999 spoločnosť Industrie und Gewerbepark Vráble, s. r. o. (IGP)

⁵⁴ História mesta Vráble, [online]. [cit. 208-11-05]. Dostupné na internete: http://www.vrable.sk/?id_menu=4107&limited_level=18stop_menu=4106

⁵⁵ TeTT Consult Slovakia, s.r.o., Konceptia rozvoja mesta Vráble, Šahy, 2008, Pripravené pre samosprávu mesta Vráble

ako právnickú osobu so stopercentnou nemeckou účasťou. Tá v nasledujúcom roku, v januári 2000, odkúpila od mesta Vráble šesť a pol hektárový pozemok v hodnote 7,1 milióna korún (235 676,82 eur). Zámerom nemeckého investora bolo postaviť na ňom a prenajímať výrobné závody, ktorých malo vo vrábeľskej priemyselnej zóne postupne vyrásť päť. Budúci nájomcovia mali podpísať s investorom pätnásťročnú zmluvu o prenájme.⁵⁶

Priemyselný park vo Vrábľoch má atypický postup vzniku oproti iným priemyselným zónam na Slovensku. Budovanie parku sa nezačalo s finančnou podporou štátu. Spoločnosť IGP Vráble, s. r. o., využila vlastné prostriedky a na zakúpenom pozemku postavila prvú výrobnú halu skôr ako nadobudol platnosť zákon o priemyselných parkoch. (Zákon č.193/2001 Z. z.) Finančne vstúpil štát do budovania parku až v samotnom závere výstavby prvého výrobného závodu, keď prispel tromi miliónmi korún na vybudovanie križovatky a časti prístupovej komunikácie zo štátnej cesty, čím zároveň sprehľadnil a skvalitnil dopravný uzol Zlaté Moravce – Nitra – Vráble.

Vo fáze výstavby priemyselného parku sa mesto Vráble spolupodieľalo na jeho zriadení, dobudovaním infraštruktúry aj napriek tomu, že nemalo k dispozícii aspoň tridsať percent vlastných zdrojov, aby mohlo požiadať štát o dotáciu do výšky sedemdesiat percent na dofinancovanie výstavby nevyhnutnej infraštruktúry. Spoločnosť IGP Vráble, s. r. o., sa preto zaviazala, že preinvestuje túto sumu – približne 415 tisíc eur (12,5 milióna Sk)* – za mesto. Vláda po odsúhlasení dotácie zo štátneho rozpočtu uvoľnila čiastku vo výške takmer 956 tisíc eur (28,8 milióna Sk) na dokončenie infraštruktúry v lokalite. Nie je to však prvá a jediná suma na tento účel. Spoločnosť IGP Vráble, s. r. o., počas výstavby prvého výrobného závodu vybudovala na celom území budúceho parku všetky inžinierske siete v hodnote za viac ako 400 tis. eur (12 mil. Sk). V areáli je strednotlakový rozvod plynu, prípojky na vodu a kanalizáciu, komunikácia pre kamiónovú dopravu. S dotáciou od vlády čiastka na infraštruktúru predstavuje spolu vyše milión tristo tis. eur (štyridsať miliónov korún), čo však nie je ešte stále konečný súčet. Celková výška rozpočtu na infraštruktúru v cenových reláciách z roku 2000 predstavovala takmer dva mil. eur (šesťdesiat

⁵⁶ Mišovičová, M.: Prvý priemyselný park na Slovensku, In: Verejná správa, 2002

miliónov korún). Pri cenovom indexe z roku 2002, vyššom oproti predchádzajúcim rokom o dvadsať percent, predstavuje táto suma omnoho väčšie číslo.⁵⁷

Tab. 6 Približné investičné náklady spoločnosti IGP Vráble, s.r.o. do r. 2000

kúpa pozemku 64422 m ²	235 676,83 eur	7,1 mil. Sk
vyňatie z pôdneho fondu	358 494,32 eur	10,8 mil. Sk
projekčné práce, štúdie	102 901,15 eur	3,1 mil. Sk
prekládka vzdušných el. vedení	149 372,63 eur	4,5 mil. Sk
výstavba prvého závodu	4 779 924,32 eur	144 mil. Sk
I. etapa spolu	5 626 369,25 eur	169,5 mil. Sk

Zdroj: Podnikateľský zámer priemyselného parku Vráble

Tab. 7 Predpokladané náklady na výstavbu I. etapy PP

príjazdová komunikácia 400 m a križovatka so št. cestou 1/51	572 783,31 eur	15,9 mil. Sk
inžinierske siete pre 5 hál bez el. Prípojky	995 817,57 eur	30 mil. Sk
hrubé terénne úpravy, násyp podložía, zakladanie na pilótach 4x20 mil.	2 655 513,51 eur	80 mil. Sk
výrobné haly 4x150 mil.	19 916 351,32 eur	600 mil. Sk
celkom	29 721 834,96 eur	895,4 mil. Sk

Zdroj: Podnikateľský zámer priemyselného parku Vráble

Do roku 2007 sídlilo v priemyselnom parku Vráble 8 firiem, v priebehu roka 2007 pribudol v areáli nový výrobný závod spoločnosti Miba Steeltec, s. r. o. Rakúsky koncern Miba preinvestoval vyše 22,5 mil. eur (675 miliónov Sk) do závodu, v ktorom vytvoril 230 pracovných miest. Výrobu oceľových lamiel firma presunula na Slovensko z anglického Sheffieldu. Rozšíriť výrobu protipožiarnych zariadení pre stavebníctvo sa v roku 2007 rozhodla aj spoločnosť Cesam, s. r. o., ktorá pôsobí vo Vrábľoch v prenajatých priestoroch. Spoločnosť s belgickým kapitálom je prvým investorom, ktorý odkúpil od mesta vyše 5-hektárový pozemok v etape rozširovania priemyselného parku. V nových výrobných priestoroch plánuje firma v krátkom čase vytvoriť cca 150 pracovných miest. Predpokladaná výška investície dosiahne takmer 3,5 mil. eur (100 miliónov Sk). Vedenie spoločnosti uvažuje aj o ďalšom rozširovaní výrobných

⁵⁷ Mišovičová, M.: Prvý priemyselný park na Slovensku, In: Verejná správa, 2002

priestorov vo Vrábľoch. Svoj závod v súčasnosti buduje americká firma ICU Medical Slovakia a s ďalším zahraničným investorom prebiehajú rokovania.⁵⁸

Park po kompletnom dobudovaní poskytne pracovné miesta viac než dvetisíc tristo zamestnancom. Celkový ročný prínos pre verejné financie len zo základných daní a odvodov dosahuje vyše šesť miliónov eur.

Tab. 8 Celkový predpokladaný prínos kompletného parku ročne (2350 zam.)

odvody zamestnancov	1 269 373 eur
odvody zamestnávateľov	3 742 017 eur
odvody na dani z príjmov	1 181 680 eur
cestná daň	8 498 eur
daň z nehnuteľností	8 465 eur
Celkový ročný prínos dobudovaného parku pre verejné financie len na niektorých odvodov a daniach	6 210 033 eur

Zdroj: Podnikateľský zámer priemyselného parku Vráble

Hospodárske spoločnosti v priemyselnom parku Vráble:⁵⁹

Tab. 9 Prehľad investorov etablovaných v priemyselnom parku Vráble

Spoločnosť	rok príchodu	počet zam.	odvetvie výroby	prevláda	
				sofistik. práca	manual. práca
Kongsberg Driveline Systems, s.r.o.	2002	1350	automobilový priem.		X
Cesam, s.r.o.	2005	90	protipožiarna výroby		X
Slomedical, s.r.o.	2003	250	zdravotnícky priem.		X
MIBA Steeltec, s.r.o.	2007	230	strojné obrábanie	X	
HOECKLE, s.r.o.	2004	15	automobilový priem.	X	
Heller Services, s.r.o.	2004	10	automobilový priem.	X	
COMIA k.s.	2006	5	zdravotnícky priem.	X	
Join Medical, s.r.o.	2004	2	distribučné zameranie		X
Join Production, s.r.o.	2005	3	automatiz. sprac. dát		X
ICU Medical Slovakia, s.r.o.	2010	700*	zdravotnícky priem.		X

Zdroj: Podnikateľský zámer priemyselného parku Vráble

⁵⁸ Vojtek, I. 2009, Firmy v priemyselnom parku [elektronická pošta]. Správa pre: Jana Hoppanová. 2009-11-09 [cit. 2010-01-07]. Osobná komunikácia

* na prepočet bol použitý kurz 1 EUR = 30,1260 SKK

⁵⁹ Vojtek, I. 2009, Firmy v priemyselnom parku [elektronická pošta]. Správa pre: Jana Hoppanová. 2009-11-09 [cit. 2010-01-07]. Osobná komunikácia

* plánovaný počet zamestnancov firmy ICU Medical Slovakia, s.r.o.

-
1. **Industrial und Gewerbepark Vrábľe, s.r.o.** (IGP) – pôsobí ako developerská spoločnosť.
 2. **Kongsberg Driveline Systems, s.r.o.** – Slovenská spoločnosť s nórsnym kapitálom, so zameraním na výrobu riadiacich systémov. Ide o spracovanie kovových a plastových častí pre potreby automobilového priemyslu a výrobu dopravných prostriedkov. Zamestnáva 1350 zamestnancov.
 3. **Cesam, s.r.o.** – Slovenská spoločnosť s belgickým kapitálom so zameraním na výrobu protipožiarnych výrobkov. Spoločnosť Cesam, s.r.o. bola založená v marci roku 2005 s cieľom vyrábať a zostavovať hotové výrobky a komponenty pre spoločnosť RF Technologies. Výrobná hala sa nachádza v priemyselnom parku vo Vrábľoch. Firma s takmer 90 zamestnancami oslovuje západoeurópsku klientelu.
 4. **Slomedical, s.r.o.** – hlavným predmetom činnosti, resp. nosným výrobným programom je výroba zdravotníckeho materiálu s orientáciou na špeciálny jednorazový spotrebný materiál, používaný v zdravotníckych zariadeniach pri jednotlivých výkonoch v rámci chirurgických disciplín a v rámci internej medicíny. Výhľadovo sa počíta s otvorením distribučnej činnosti s týmito typmi zdravotníckeho materiálu. Zamestnáva takmer 250 ľudí.
 5. **MIBA Steeltec, s.r.o.** – spoločnosť s rakúskym kapitálom so zameraním na vysekávanie oceľových lamiel, strojné obrábanie, laserové vypaľovanie, výroba nástrojov. Táto firma zamestnáva 230 zamestnancov.
 6. **HOECKLE, s.r.o.** – Slovenská spoločnosť s rakúskym kapitálom so zameraním na obrábanie kľukových hriadelov a ojníc. Spoločnosť zamestnáva 15 zamestnancov.
 7. **Heller Services, s.r.o.** – Slovenská spoločnosť s nemeckým kapitálom so zameraním na výrobu dielov a príslušenstva pre motorové vozidlá a ich motory.
 8. **COMIA, k.s.** – spoločnosť s nemeckým kapitálom, zaoberá sa výrobou zdravotníckych a chirurgických prístrojov na ortopedické účely.
 9. **Join Medical, s.r.o.** – spoločnosť s nemeckým kapitálom, zaoberá sa kúpou a predajom zdravotníckych pomôcok. V súčasnosti sú v tejto spoločnosti evidovaný dvaja zamestnanci, v podstate spoločnosť Join Medical, s.r.o. funguje ako sprostredkovateľ pre firmu Slomedical, s.r.o..

-
10. **Join Production, s.r.o.** – spoločnosť s nemeckým kapitálom, zaoberá sa výrobou kovových výrobkov.
 11. **ICU Medical Slovakia, s.r.o.** – nový závod, ktorý sa rozhodol preinvestovať na Slovensku v rokoch 2009 (rok začatia) až 2011 čiastku 13,95 milióna eur. Ide o firmu, ktorá je zameraná na výrobu výrobkov určených na intravenóznou aplikáciu a do roku 2014 by mala vytvoriť 700 nových pracovných miest. Ide o významnú investíciu v čase, keď prílev zahraničných investícií z dôvodu hospodárskej krízy stagnuje.

5.3 Priemyselný park a súčasnosť

V súčasnosti mesto Vráble rozširuje pre veľký záujem investorov priemyselný park. Momentálne je obsadených 18,5 hektára a v blízkej dobe sa park zväčší o ďalší jeden päťhektárový pozemok. Prebiehajú tu v súčasnosti výstavby nových výrobných hál a budovanie inžinierskych sietí. Na rozšírenie parku získalo mesto dve dotácie z ministerstva hospodárstva spolu vo výške 1,94 milióna eur.⁶⁰ Peniaze putovali na vybudovanie infraštruktúry - cesty, chodníky, osvetlenie a kanalizáciu.

Predajom pozemkov získa mesto prostriedky na kapitálové výdavky v meste, prípadne na ďalšie rozšírenie infraštruktúry v priemyselnom parku. Tú chce mesto vybudovať z vlastných zdrojov, v rozpočte na tento účel vyčlenilo 166 tisíc eur. O pozemky je podľa primátora Tótha veľký záujem aj medzi vrábeľskými firmami. Ako uviedol, mesto sa možno bude orientovať práve smerom na miestnych podnikateľov, ktorí realizujú rôzne služby pre firmy v priemyselnom parku.⁶¹

5.3.1 Vplyv hospodárskej krízy na priemyselný park Vráble v roku 2009

Zásah hospodárskej krízy sa premietol i v priemyselnej zóne Vráble. Z mesta odišla belgická firma Connect Systems (súčasťou priemyselnej zóny) a svoju výrobu presťahovala do Rumunska, v dôsledku čoho prišlo o prácu 130 ľudí, aj ďalšie firmy, najmä z oblasti automobilového priemyslu, prepúšťali zamestnancov, ale teraz sa situácia stabilizuje a v súčasnosti si v priemyselnom parku stavajú závody tri firmy.

⁶⁰ Vojtek, I. 2009, Firmy v priemyselnom parku [elektronická pošta]. Správa pre: Jana Hoppanová. 2009-11-09 [cit. 2010-01-07]. Osobná komunikácia

⁶¹ Vojtek, I. 2010, Rozpočet na vybudovanie infraštruktúry [elektronická pošta]. Správa pre: Jana Hoppanová. 2010-03-09 [cit. 2010-03-18]. Osobná komunikácia

“Po prvom dopade krízy koncom roka 2009 a začiatkom roka 2010 už vidíme pozitívne impulzy. Napríklad Matador znova robí na štyri zmeny, dokonca má problém získať kvalifikovaných pracovníkov,” povedal primátor Tibor Tóth. Počet nezamestnaných Vrábl'anov od krízy stúpol z 350 na 600 až 650, do Vrábeľ však denne dochádza niekoľko tisíc ľudí z okolia.⁶²

V roku 2009 nahlásili hromadné prepúšťanie vo Vrábľoch tri firmy. Stavby zamestnancov redukovala spoločnosť Kongsberg Driveline Systems, s.r.o., a Matador Automotive Vrábeľ, a.s.. Problémy mala aj dcérska spoločnosť holandskej priemyselnej skupiny Etna Group, firma Semecs. Spoločnosť zamestnáva vo svojom závode v hnedej priemyselnej zóne vo Vrábľoch približne 400 ľudí a zaoberá sa výrobou elektronických riadiacich modulov. Firma Semecs sama o sebe problémy nemala, tie boli mimo Slovenska. Vedenie vrábeľskej spoločnosti preto potvrdilo, že neuvažuje o odchode. Ďalej uviedli, že dnes je podľa nich už situácia iná a pripravujú rozvojové projekty.⁶³

"Výhodou“ firiem v priemyselnej zóne (hnedý a zelený park) je ich diverzifikácia, aj preto nebol pokles zamestnanosti veľký. Kríza zasiahla najmä firmy naviazané na automobilový priemysel". Rozloha priemyselného parku je 23,5 hektárov a v súčasnosti sú všetky parcely v ňom predané. Svoj závod aktuálne stavia americká firma ICU Medical Slovakia, ktorá sa zaoberá medicínskou technikou. Kolaudácia je naplánovaná na apríl prípadne máj 2010. V najbližších troch rokoch vytvorí 700 pracovných miest. Na investíciu dostala štátnu pomoc. Stavebné povolenie si vybavuje firma Semecs, ktorá je v podnájme v priestoroch Matadoru a zamestnáva 400 pracovníkov. Rovnako si chce na budúci rok závod v priemyselnom parku postaviť aj vrábeľská spoločnosť Masam, ktorá sa zaoberá ostrením nástrojov a ďalšími službami pre firmy v priemyselnom parku. V súčasnosti sídli v mestskej časti Dyčka.⁶⁴

⁶² Agentúra SITA, Svetová finančná kríza – Zahraničné investície, In: Finančné centrum - O peniazoch. [online]. 2009, [cit. 2010-02-25]. Dostupné na internete: <http://openiazoch.zoznam.sk/info/zpravy/zprava.asp?NewsID=86405>

⁶³ Agentúra TASR, Priemyselný park vo Vrábľoch sa už dostal z krízy, tvrdí primátor, In: SME.sk., [online]. 2009, [cit. 2010-02-25]. Dostupné na internete: <http://nitra.sme.sk/c/5136380/priemyselny-park-vo-vrabloch-sa-uz-dostal-z-krizy-tvrdi-primator.html>

⁶⁴ Agentúra SITA, Priemyselný park má krízu za sebou, prichádzajú nové firmy, In: SME.sk. [online]. 2009, [cit. 2010-02-26]. Dostupné na internete: <http://nitra.sme.sk/c/5128810/priemyselny-park-ma-krizu-za-sebou-prichadzaju-nove-firmy.html>

5.4 Marketingová prezentácia firiem etablovaných v priemyselnom parku

Každá firma v priemyselnom parku potrebuje dobrý marketing, aby naplnila svoje hlavné poslanie, ktorým je vytvorenie nového pracovného miesta. V rámci tohto cieľu, firmy využívajú mediálnu podporu prostredníctvom miestnych Vrábelských novín, rozhlasu, oznamov na verejných priestranstvách, spoluprácou so Strednou odbornou školou Vrábľa a podporou miestnych podujatí a aktivít.

Firmy z priemyselného parku sa aktívne zúčastňujú na diani v meste a to podporou (finančnou alebo vecnou, ide najmä o predmety do tomboly) rôznych kultúrnych podujatí. Medzi tie najhlavnejšie patria kultúrne akcie ako Vinobranie, Vrábelský ples, Žitavská komunita a miestny futbalový klub.

5.4.1 Spolupráca PP Vrábľa so Strednou odbornou školou vo Vrábľoch

Výchovu novej odborne vzdelanej generácie si vzalo za vzor vedenie Strednej odbornej školy vo Vrábľoch. Táto má 35 ročnú históriu v príprave kvalifikovanej pracovnej sily pre potreby trhu práce. Vznik, ešte pred 35 rokmi Odborného učilišťa vo Vrábľoch je úzko spätý s podnikom Tesla⁶⁵ Vrábľa, ktorý vzhľadom na neustále zvyšovanie plánu výroby tovaru musel prijímať aj nových kvalifikovaných pracovníkov. Podnik Tesla Vrábľa vznikol 1. apríla 1951. Výchovu kvalifikovaných odborníkov robotníckych profesií zabezpečoval v zariadeniach iných organizácií. O kvalite výučby svedčia výsledky žiakov na súťažiach na celoslovenskej úrovni a úspešnosť absolventov pri uchádzaní sa o štúdium na vysokých školách rôzneho zamerania. Praktická odborná príprava je zabezpečovaná vo vlastných dielňach v areáli školy. Študenti tretieho a štvrtého ročníku majú možnosť odborného výcviku (praxe) priamo v areáli priemyselného parku. Stredné odborné učilište spolupracuje s firmou, ktorá sa zaoberá strojárskou výrobou a to je spoločnosť MIBA, s.r.o.. V školskom roku 2009/2010 aktuálne praxuje 7 študentov. Možnosť spolupráce medzi školou a firmou v rámci odborného výcviku je zakotvená v zákone 245/2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Na zmluvnom základe firma poskytuje študentom odborné vedenie pri výkone praxe, zabezpečuje im pracovné

⁶⁵ Podnik Tesla Vrábľa bol založený v roku 1951 a jeho činnosť bola ukončená v roku 1991. Popri Tesle bolo vybudované celé mesto so sídliskami a bytmi pre pracovníkov Tesly, štadión, závodný klub ROH, detské jasle, škôlky – všetko zásluhou generácie, ktorá pracovala v meste. Trungel, J.: Teslácke memoáre, NOI,ÚVTIP Nitra, 2005

oblečenie a stravu. Študenti sú motivovaní finančnou odmenou za svoju prácu. Tí, ktorí sa osvedčia, odchádzajú z praxe s potvrdením o nástupe do zamestnania po ukončení štúdia – táto možnosť je hlavne pre absolventov posledného ročníku. Škola priamo prispôsobuje odbornú zložku odborných predmetov podľa toho, na čo sa konkrétne firma MIBA zameriava podľa dopytu na trhu v oblasti strojárskoho zamerania v súlade s víziami firmy. Firma MIBA ale i ďalšie firmy z priemyselnej zóny sa chodia prezentovať do absolventských ročníkov Strednej odbornej školy, aby si tak zabezpečili kvalifikovanú pracovnú silu.⁶⁶

5.4.2 Firemné dni vo Vrábľoch – prezentácia firiem z priemyselnej zóny

Medializovaným podujatím⁶⁷, ktoré mesto Vrábľa v roku 2009 organizovalo už po štvrtý krát, sú „Firemné dni vo Vrábľoch“ (fotodokumentácia viď. príloha 6). Toto podujatie sa pravidelne koná v telocvični T – 18. Cieľom akcie je prezentácia firiem a spoločností pôsobiacich nie len v priemyselnom parku ale i v meste. Predovšetkým je určené pre občanov mesta a študentov, vítaní sú ale všetci zo širokého okolia. Na firemných dňoch majú návštevníci možnosť získať bližšie informácie o vzniku, histórii, činnosti, výrobnom programe resp. sortimente výrobkov a poskytovaných službách zúčastnených firiem. Vstup na Vrábľské firemné dni je voľný. Medzi najzaujímavejšie sprievodné akcie Firemných dní patria exkurzie žiakov vybraných tried základných škôl do výrobných podnikov a futbalový turnaj zúčastnených firiem, ktorý sa z pravidla realizuje na štadióne FK Vrábľa.⁶⁸ Posledný ročník Firemných dní bol obohatený o kariérne poradenstvo pre žiakov a študentov prezentované Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Nitre. Cieľom poradenstva bolo uľahčenie rozhodovania sa pre ďalšie štúdium, resp. povolanie, k čomu boli vyhradené 4 pracoviská (stanoviská), ktoré boli vybavené počítačovou technikou. Návštevníci si tak mohli prezrieť zoznam pracovných oblastí, v podobe video scénok s Adelou Banášovou a Matejom Cifrom - Sajfom.⁶⁹

⁶⁶ Pecek, I. riaditeľ Strednej odbornej školy vo Vrábľoch, osobná komunikácia, 2010.01.14

⁶⁷ Firemné dni vo Vrábľoch boli propagované v miestnom rozhlase, na úradných tabuliach, na web stránke mesta Vrábľa, vo Vrábľských novinách, na dvoch transparentoch – upevnených nad príchodovou cestou do mesta v smere od Nítry a Zlatých Moraviec a tiež pred mestským úradom, a v televízii TV Centrál.

⁶⁸ Pozvánka na Firemné dni vo Vrábľoch, In: Naše Vrábľa, roč. 3, 2006, č. 13, s. 6

⁶⁹ DVD „Svet práce“ bolo vydané s finančnou podporou Európskej únie z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu a Štátneho rozpočtu SR, vydalo Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, 2008

Podľa prieskumu, ktorý som realizovala formou dotazníkovej metódy počas akcie Firemných dní možno vyvodit' fakt, ktorá firma dokázala najviac zaujať návštevníkov. I keď sa firmy v priemyselnom parku snažia o svoju propagáciu / zviditeľnenie sa, v krátkej ankete som sa zamerala hlavne na to, aby som zistila, ktorá firma zaujala respondentov najviac.

Respondentom (bez ohľadu na vek, či pracovné zaradenie) som pri vstupe odovzdala anketový lístok (príloha č. 4) s tromi otázkami, ktoré po prehliadke jednotlivých firemných propagačných stánkov vhadzovali pri odchode do vopred pripravenej a označenej schránky. Následne som anketu spracovala a vyhodnotila.

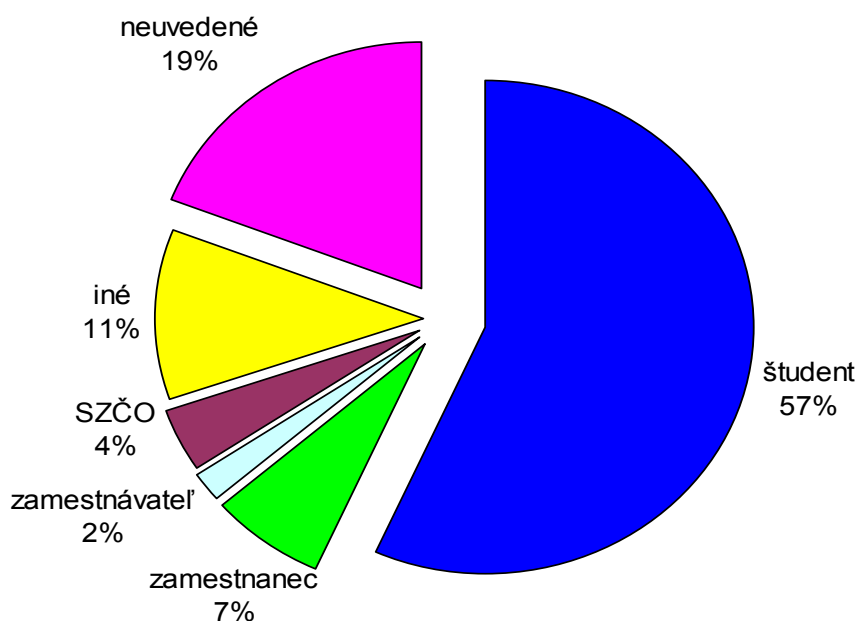
Ankety sa zúčastnilo 99 respondentov, z čoho 56 respondentov uviedlo, že anketový lístok vyplnil študent, 7 respondentov uviedlo, že je zamestnanec, 2 respondenti pôsobili ako zamestnávateľa, 4 respondenti pracujú ako samostatne zárobkovo činné osoby, 11 respondentov uviedlo iné a 19 respondentov neuviedlo svoje zaradenie.

Tab. 10 Prehľad účasti respondentov v zastúpení uvedených kategórií

Kategória	Počet respondentov
študent	56
zamestnanec	7
zamestnávateľ	2
SZČO	4
iné	11
neuvedené	19

Zdroj: spracované podľa vlastného prieskumu

Z obrázku č. 1 môžeme poukázať na veľký záujem študentov o poznanie pracovných príležitostí v ich okolí. Z celkového počtu zúčastnených respondentov ankety, ide o 57% opýtaných, ktorí tvoria budúcu pracovnú silu. Vychádzajúc z uvedeného môžeme tiež poukázať na značný potenciál pracovnej sily, ktorý sa už teraz zaujíma o pracovné miesta v priemyselnom parku. Taktiež veľmi pozitívne hodnotíme i to, že záujem prejavuje aj pracovná sféra, či už ide o zamestnávateľov, zamestnancov alebo SZČO. Značí to o aktívnom záujme poznania nových možností a príležitostí, či už v rámci spolupráce po dodávateľsko-odberateľskej línii, alebo v zmysle „Poznaj svoju konkurenciu“.

Obr.1 Percentuálne zobrazenie respondentov zúčastnených anketového výskumu na Firemných dňoch (Zdroj: spracované na základe tab. č.10)

Otázka č.1

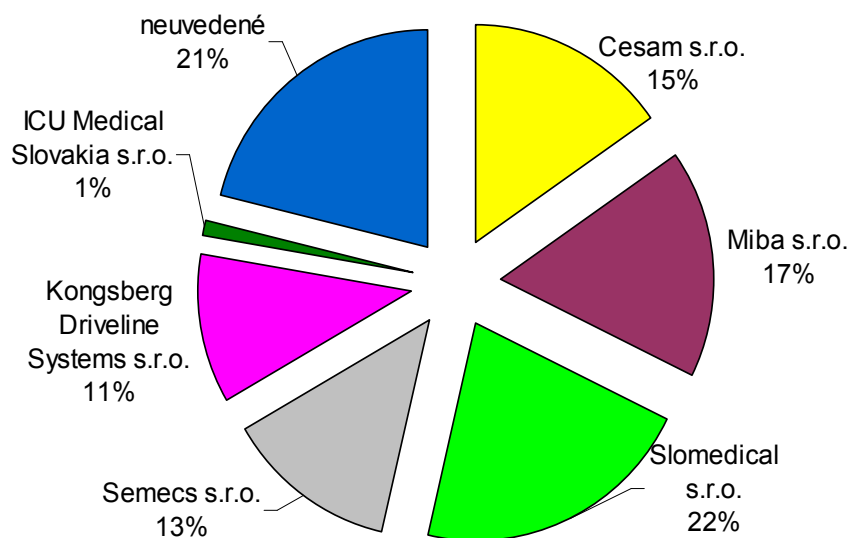
Ktoré z prezentujúcich firiem Vás najviac zaujali?

Najväčšou priazňou sa môže pochváliť firma Slomedical, ktorá zaujala 22% respondentov. Je to firma zameraná na výrobu zdravotníckych pomôcok. Hneď za ňou sa umiestnila firma Miba – 17%, Cesam – 15%, Semecs – 13% (ktorý je súčasťou priemyselnej zóny), Kongsberg Driveline Systems – 11%, ICU Medical - 1% - firma, ktorá pracovnú činnosť zaháji v apríli alebo máji v roku 2010 tak ako je to zobrazené v nasledujúcom obrázku č.2.

Tab. 11 Prehľad firiem, podľa záujmu respondentov

Firma	Počet respondentov
Slomedical s.r.o.	21
neuveденé	21
Miba s.r.o.	17
Cesam s.r.o.	15
Semecs s.r.o.	13
Kongsberg Driveline Systems s.r.o.	11
ICU Medical Slovakia s.r.o.	1

Zdroj: spracované podľa vlastného prieskumu

Obr. 2 Záujem o firmy vyplývajúci z ankety (Zdroj: spracované na základe tab. č. 11)

Podľa ankety možno povedať, že najviac svojou prezentáciou a výrobným zameraním zaujala firma Slomedical. I keď priemysel vo Vrábľoch bol prevažne strojárskeho a automobilového charakteru. Práve vďaka diverzifikácii pracovného odvetvia nebol priemyselný prak poznačený hospodárskou krízou, ktorá by mala katastrofálne následky. Podľa vyjadrenia primátora mesta Vrábľa, Tibora Tótha, sa výška nezamestnanosti pohybuje približne vo výške desiatich percent, čo je menej ako celoslovenský priemer..

Otázka č.2

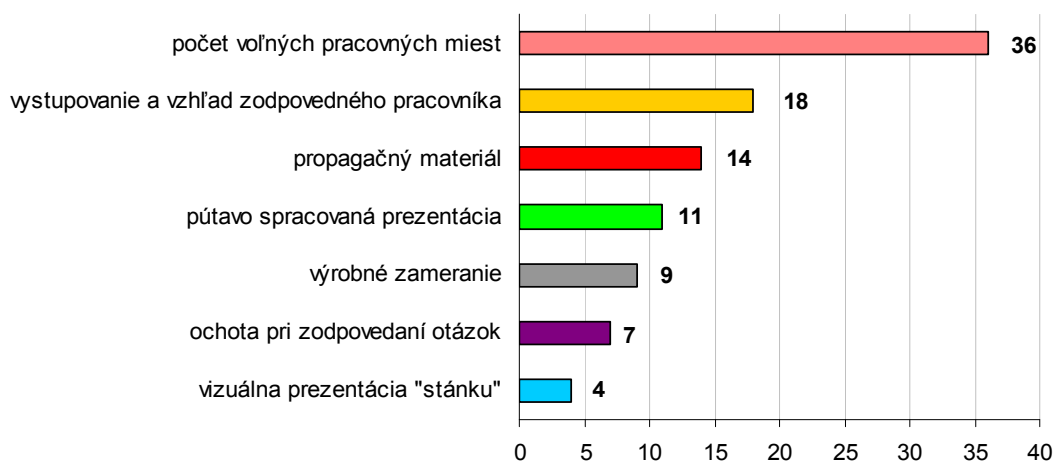
Čím Vás prezentujúce firmy zaujali?

Všetky firmy mali spracovanú formu prezentácie. Niektoré formou video záznamu, niektoré prezentačnou formou. Všetky firmy mali pripravené propagačné materiály, ktoré si mohli návštevníci vziať so sebou. V každom propagačnom stánku bol zástupca firmy, ktorý ochotne zodpovedal zvedavé otázky.

Tab. 12 Prehľad oblastí, ktorými firmy najviac zaujali respondentov.

Oblasti, ktoré najviac zaujali	Počet respondentov
vizuálna prezentácia "stánku"	4
ochota pri zodpovedaní otázok	7
výrobné zameranie	9
pútavo spracovaná prezentácia	11
propagačný materiál	14
vystupovanie a vzhľad zodpovedného pracovníka	18
počet voľných pracovných miest	36

Zdroj: spracované podľa vlastného prieskumu

Obr. 3 Prehľad oblastí, čím firmy zaujali (Zdroj: spracované na základe tab. č. 12)

V grafe, ktorý znázorňuje jednotlivé možnosti, ktorými najviac firmy zaujali – jednoznačne vedie záujem o počet pracovných miest – ide o miesta pripravované v rámci rozširovania a budovania a tiež aktuálne voľné pracovné miesta. Z uvedeného môžeme dedukovať, že v meste a okolí je dostatok prárečtivých občanov, resp. potenciálnych uchádzačov o zamestnanie. Na druhom mieste v počte „hlasov“ 18 skončilo vystupovanie a vzhľad zodpovedného pracovníka, ktorý reprezentoval firmu. Tento ukazovateľ poukazuje na sociálnu úroveň návštevníkov.

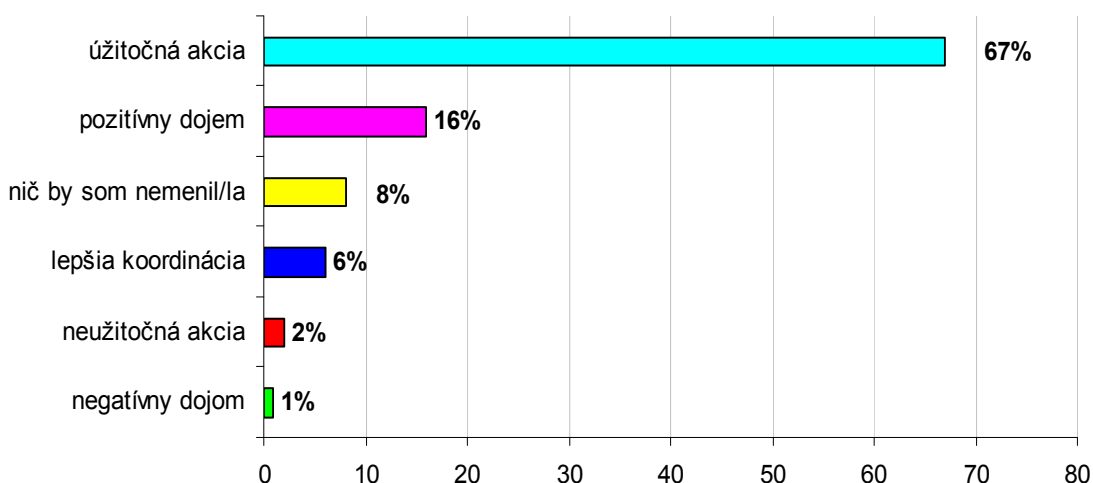
Otázka č.3

Aký je Váš názor na akciu Firemné dni vo Vrábľoch (čo sa Vám páči, čo by ste navrhli do budúcnosti zmeniť, doplniť, celkový dojem a pod.).

Tab. 13 Prehľad názorov respondentov na akciu Firemné dni vo Vrábľoch 2009

Názory respondentov na akciu	Počet respondentov
negatívny dojem	1
neužitočná akcia	2
lepšia koordinácia	6
nič by som nemenil/la	8
pozitívny dojem	16
užitočná akcia	67

Zdroj: spracované podľa vlastného prieskumu

Obr. 4 Názory resp. vyjadrenia na akciu Firemné dni vo Vrábľoch (Zdroj: spracované na základe tab. č. 13)

Vyhodnotením názorov na akciu „Firemné dni vo Vrábľoch“ môžeme jednoznačne potvrdiť záujem občanov o prácu. Na druhej strane vysoký percentuálny záujem o takúto akciu poukazuje na množstvo voľnej pracovnej sily, čo môže byť výsledkom globálnej hospodárskej krízy. Nakoľko v čase hromadného prepúšťania, ktoré avizovali dve firmy, ktoré sú súčasťou priemyselnej zóny (Matador Automotive a Connect Systems) a jedna, ktorá je súčasťou priemyselného parku (Kongsberg

Driveline Systems), a mnohým zamestnancom končila skúšobná doba, nie je možné presné vyčíslenie dopadu hospodárskej krízy na prepúšťanie zamestnancov.⁷⁰ Znižovanie pracovných miest sa nedotklo vrábeľských firiem orientovaných na iné oblasti ako je automobilový priemysel.

5.4.3 Mesto pre biznis

Podnikateľský „vrchol“ sa v Nitrianskom kraji podarilo dosiahnuť nevelkým Vrábľom. Z kedysi nenápadných a neútlných Vrábeľ, ktoré žili najmä z poľnohospodárstva, vinohradníctva, výroby zvukovej techniky a súčiastok na automobily, sa v poslednom desaťročí stal líder vo vytváraní podmienok na podnikanie. Vyplýva to z ankety medzi malými a strednými podnikateľmi, ktorí vyniesli Vráble na prvé miesto v kraji. Prestížna cena denníka Hospodárske noviny „Mesto pre biznis 2009“, tak bola udelená v roku 2009 Vrábľom. Dokonca prebehli i krajské mesto (Nitra), ktoré sa musí uspokojiť s tretím miestom. K prvenstvu pomohol samozrejme priemyselný park, hoci ho má i Nitra.⁷¹

⁷⁰ Vojtek, I. 2009, Rozpočet na vybudovanie infraštruktúry [elektronická pošta]. Správa pre: Jana Hoppanová. 2009-12-09 [cit. 2010-03-18]. Osobná komunikácia

⁷¹ Turanský, V. Mesto pre biznis: Vráble zachránil v kríze priemysel, In Hospodárske noviny, [online]. 2010, [cit. 2010-02-28]. Dostupné na internete: <http://hnonline.sk/mestoprebiznis/c1-40544690-predpadom-zachranil-vrable-priemysel>

6 Ukazovatele vplyvu priemyselného parku Vráble na sociálno-ekonomický rozvoj okolitého regiónu

6.1 Demografické údaje mesta Vráble

V priemyselnej zóne (hnedý a zelený park) Vráble pracuje v súčasnosti 4 500 až 5 000 ľudí, z toho asi 3 000 dochádza z okolitých miest a obcí. V samotnom priemyselnom parku (zelený park) je zamestnaných približne 2000 ľudí. Veľký počet zamestnancov do priemyselného parku dochádza z okolitých obcí – Dyčka, Horný Ohaj, Lúčnica nad Žitavou, i z obcí z okresu Nové Zámky, ako sú Michal nad Žitavou, Kmeťovo, Maňa, a ďalšie.

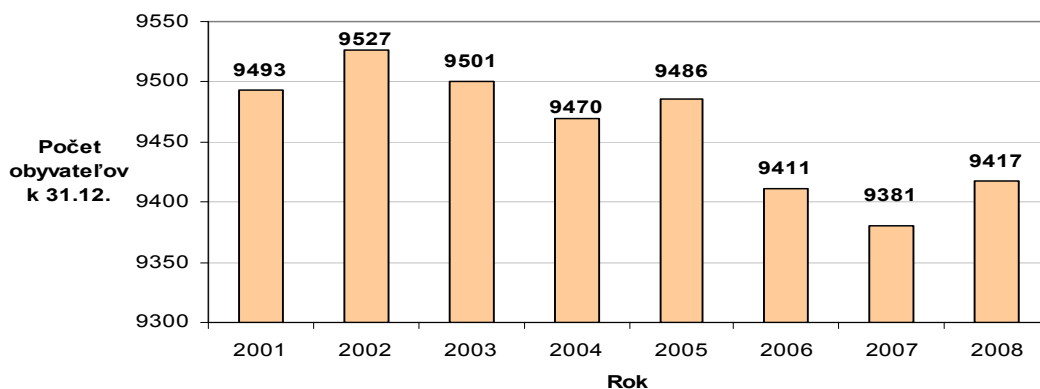
Základné údaje o obyvateľstve

Mesto Vráble plní funkciu sídla miestneho významu. Do spádovej oblasti vrábeľského regiónu patrí 45 obcí, ktoré sú od mesta vzdialené do 20 km. Počet obyvateľov tejto spádovej oblasti vrátane miest Šurany, Zlaté Moravce a Nitra je takmer 160 000.

Podľa posledného sčítania obyvateľov uskutočneného v máji 2001, žilo vo Vrábľoch 9439 obyvateľov. Údaj o počte obyvateľov k 31.12. 2006 bol o niečo nižší, počet obyvateľov mesta bol 9411.⁷²

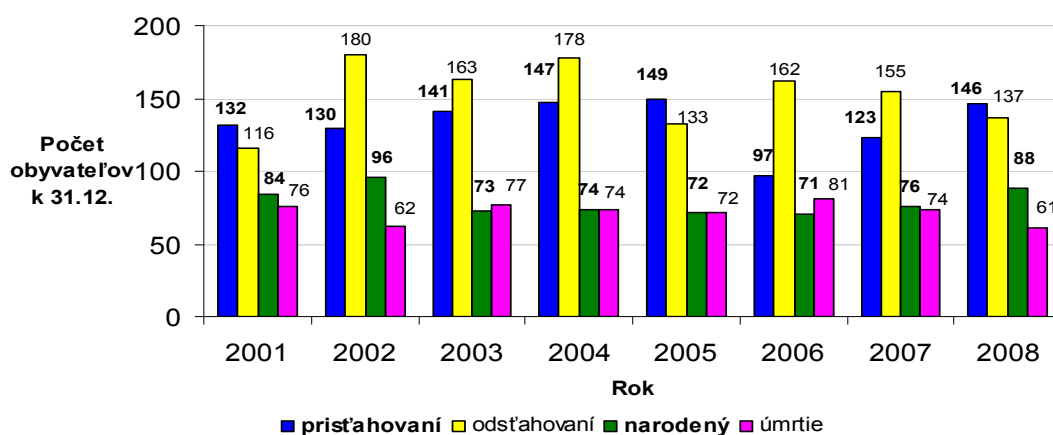
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo, podľa výsledkov sčítania uskutočneného v máji 2001, bolo v počte 5130, z hľadiska vekovej štruktúry obyvateľstva predstavoval podiel obyvateľstva v produktívnom veku 65,5 %, v predproduktívnom veku 20,2 % a zvyšných 14,2 % tvorilo obyvateľstvo v poproduktívnom veku. Demografické údaje za sledované obdobie sú znázornené v *obrázkoch č. 5. a č. 6.:*

⁷² Štatistický úrad Slovenskej republiky, Bilancia pohybu obyvateľstva podľa obcí v rokoch 2001 až 2008

Obr. 5 Demografické údaje mesta Vrábľe z pohľadu počtu obyvateľov za roky 2001-2008 (Zdroj: ŠÚ SR)

Počet obyvateľov v roku 2001 (rok vzniku priemyselného parku) bol 9493 obyvateľov, v roku 2007 tento počet klesol na 9381 obyvateľov, od roku 2008 môžeme opätovne uviesť, že má stúpajúcu tendenciu. V meste sa budujú nové byty, park, občania majú k dispozícii množstvo služieb, ktoré robí mesto atraktívnym pre bývanie. Práve nedostatok služieb (základných, ale i tých vyšších) spôsobovalo odliv hlavne mladých ľudí. V meste sa podarilo zjednotiť ľudí: „pracujú v meste, podporujú ho a samospráva im za to pomáha, ako sa dá“.⁷³

Obr.6 Demografické údaje mesta Vrábľe z pohľadu prirodzeného a migračného pohybu obyvateľstva (Zdroj: ŠÚ SR)

⁷³ Turanský, V., Primátor Vrábľe pre HN: Náš priemyselný park bol prvý na Slovensku, In Hospodárske noviny, [online]. 2010, [cit. 2010-02-28]. Dostupné na internete: <http://hnonline.sk/ekonomika/c1-40544700-nasou-pychou-je-priemyselny-park>

Prirodzený pohyb obyvateľstva je v súčasnosti dôležitým faktorom formovania sa populačnej štruktúry. Pôrodnosť ako jeden z prvkov rastu populácie je vo svojom vývoji podmienená činiteľmi rôznorodej povahy. Je silne závislá od sociálnych, ekonomických, politických a psychologických vplyvov. Úmrtnosť je považovaná za pomerne stabilný prvok v demografickom vývoji a mení sa len veľmi pomaly. Je závislá od zdravotného stavu obyvateľstva, ktorý ovplyvňuje hlavne zdravotnícka starostlivosť, životné prostredie a životný štýl obyvateľov.⁷⁴

Počas sledovaného obdobia, čiže od vzniku priemyselného parku (2001 – 2008), je natalita prevažne vyššia ako mortalita, z čoho vyplýva, že Vráble môžeme zaradiť medzi mestá s prirodzeným prírastkom. Tento fakt pozitívne ovplyvňuje počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva.

Z demografických údajov vyplýva, že počet obyvateľov klesal do roku 2007 aj napriek tomu, že obyvateľstvo má možnosť práce. I keď počet novonarodených a počet úmrtí je viac menej na rovnakej úrovni, oveľa viac ľudí z mesta odíde ako príde z okolitých miest a obcí. Teda fungujúci priemyselný park nevie pozitívne ovplyvniť samotný počet obyvateľstva.

Migračný pohyb obyvateľstva je zložitý sociálny proces tesne spojený so zmenami ekonomickej štruktúry a rozmiestnením výrobných síl, ktorý je ovplyvnený rastom sociálnej a pracovnej mobility obyvateľstva. Od prirodzeného sa odlišuje najmä väčšou spätosťou s ekonomickými faktormi, aktívnou reakciou na ekonomický rozvoj jednotlivých regiónov, ich centier a väčšou diferencovanosťou z priestorového hľadiska.⁷⁵

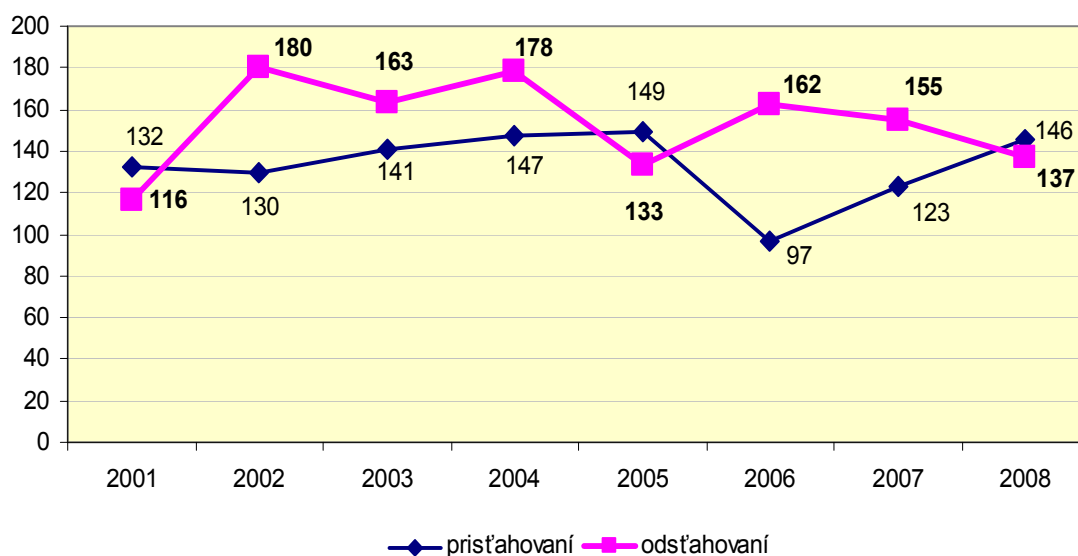
Prejavuje sa v dvoch procesoch, a to prisťahovaním (imigráciou) a vystťahovaním (emigráciou). Rozdiel medzi počtom vystťahovaných a prisťahovaných predstavuje migračné saldo. Významnou charakteristikou migračných pohybov je aj smer prevládajúcich migračných prúdov. Zmena jednotlivých migračných prúdov prebieha

⁷⁴ Švecová, A. 1998. Zmeny vo vývoji prirodzeného pohybu mestského a vidieckeho obyvateľstva v okresoch Slovenska v rokoch 1985–1995. In: Geographica Nr. 4. Bratislava: UK, 1998. s.209–224. ISBN 80-223-1372-6

⁷⁵ Bezák, A. 2006. Vnútročné migrácie na Slovensku: súčasné trendy a priestorové vzorce. In: Geografický časopis 58, s. 15 – 44

po línii vidiek – vidiek, vidiek – mesto, mesto – mesto, mesto – vidiek⁷⁶ s čím súvisia aj procesy urbanizácie a dekoncentrácie obyvateľstva alebo proces suburbanizácie.

Migračný proces vo Vrábľoch je veľmi kolísavý. Samo mesto sa ako také vyvíja, buduje nové byty, zeleň, menia sa sociálne preferencie jednotlivých občanov. V priemere počas sledovaného obdobia (2001 až 2008) sa prisťahovalo 133 obyvateľov, a zároveň 150 obyvateľov sa odsťahovalo v dôsledku čoho je migračné saldo záporné. Napriek tomu môžeme konštatovať, že do mesta stále prichádza nová pracovná sila. K zmene v počte prisťahovaných a odsťahovaných od vybudovania PP prichádza v piatom roku jeho existencie. V roku 2005 do mesta sa viac obyvateľov prisťahovalo ako odsťahovalo. Tento stav sa zopakoval v roku 2008. Pokiaľ majú obyvatelia prácu – rozvíjajú sa i služby poskytované v meste, samotné mesto sa dostáva na vyššiu životnú úroveň, čo následne láka nových občanov. Mesto ako také pre nových občanov nebolo obzvlášť lákavé. Po skončení prevádzky Tesly, mesto viac menej upadalo. Vďaka priemyselnému parku si našlo prácu nie len obyvateľstvo z Vrábľí ale i zo širokého okolia a tak začína ožívať.

Obr. 7 Krivky migračného pohybu vo Vrábľoch za roky 2001-2008 (Zdroj: ŠÚ SR)

⁷⁶ Švecová, A. 1998. Zmeny vo vývoji prirodzeného pohybu mestského a vidieckeho obyvateľstva v okresoch Slovenska v rokoch 1985–1995. In: Geographica Nr. 4. Bratislava: UK, 1998. s.209–224. ISBN 80-223-1372-6

6.2 Zamestnanosť

Podľa metodiky výberového zisťovania pracovných síl (VZPS)⁷⁷ sú za pracujúcich považované všetky osoby vo veku od 15 rokov, ktoré počas referenčného týždňa:

- vykonávali aspoň jednu hodinu prácu za mzdu, plat alebo prácu za účelom dosiahnutia zisku (prácu na plný alebo kratší pracovný čas, stálu prácu, dočasnú, príležitostnú alebo sezónnu) alebo
- mali prácu ale nemohli pracovať z dôvodu choroby, dovolenky, materskej dovolenky, školenia, zlého počasia, v dôsledku štrajku a výluky (táto skupina nezahŕňa osoby na dlhodobom neplatenom voľne a osoby na rodičovskej dovolenke).
- za pracujúce osoby sú považovaní aj vypomáhajúci členovia domácností podnikateľov, osoby pracujúce v zahraničí a profesionálni príslušníci ozbrojených zložiek.

Zamestnanosť sa v Slovenskej republike monitoruje prostredníctvom výberového zisťovania pracovných síl v domácnostiach, ktoré bolo zavedené v roku 1993. Metodika plne korešponduje s odporúčaniami Medzinárodnej organizácie práce (ILO).

Súvisiace položky:

- Podzamestnanosť: podzamestnaní sú osoby vo veku od 15 rokov, ktoré nedobrovoľne pracujú na kratší pracovný čas, pretože si nemôžu nájsť vhodnú prácu na plný pracovný čas alebo z iniciatívy zamestnávateľa.
- Odpracované hodiny: Odpracované hodiny sú definované ako hodiny skutočne odpracované a hodiny obvykle odpracované. Časovou jednotkou je počet hodín za týždeň, pričom tieto hodiny sa vzťahujú k hlavnému zamestnaniu osoby. Odpracované hodiny sa nesledujú u osôb, ktoré nepracujú dlhšie ako 4 týždne.

Počet zamestnaných ľudí v priemysle od roku 2003 na celom území Slovenskej republiky rastie. V porovnaní s okresom Nitra, kde je tento stav kolísavý. Od roku 2001 až po rok 2003 tento počet klesol z 20238 zamestnaných na 18271. V roku 2004 sa tento počet zvýšil oproti predchádzajúcemu roku o 734 zamestnancov a nasledujúce dva roky opäť klesol a ďalšie dva roky mali opäťovne stúpajúci vývoj. V porovnaní so Slovenskou republikou môžeme povedať, že postupným rozrastaním sa priemyselných parkov – stúpa i počet zamestnaných v samotnom priemysle.

⁷⁷ Štatistický úrad Slovenskej republiky, Zamestnanosť – metodika, [online]. 2009, [cit. 2010-01-14]. Dostupné na internete: <http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=1644#Analytick%C3%BD%20r%C3%A1mec,%20konceptia,%20defin%C3%ADcie%20a%20klasifik%C3%A1cie>

Tento počet rastie od roku 2003. Z uvedeného vyplýva fakt, že čoraz viac mužov a žien je zamestnaných v priemyselných zónach, táto skutočnosť sa prejavuje nie len v SR ale i v zahraničí.

Tab. 14 Prehľad pracujúcich mužov a žien v priemysle za sledované obdobie

Pracujúci v hospodárstve SR podľa ekonomických činností k 31.12. podľa pohlavia, územia, OKEČ a roku								
Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Okres Nitra	20238	19178	18271	19005	18578	18365	19477	22684
Slovenská rep.	556723	555988	544180	554859	573957	575492	586307	590110

Zdroj: ŠÚ SR

6.3 Nezamestnanosť

V súčasnosti je výška nezamestnanosti ovplyvnená globálnou hospodárskou krízou. Napriek tomu, je zrejmé, že od vzniku priemyselného parku má klesajúcu tendenciu. Mesto Vrábľe má s takmer 9500 obyvateľmi nezamestnanosť vo výške štyroch percent. Veľkú zásluhu má na tom hlavne diverzifikácia priemyselného zamerania. Všeobecne klesla nezamestnanosť v Nitrianskom okrese z roku 2001, kedy dosiahla hodnotu 17,89 %, na hodnotu 4,32%, v roku 2008. Z roku 2007 na rok 2008 si môžeme všimnúť mierny nárast – len o 0,38%, čo je pod vplyvom krízy vynikajúci stav.

Z uvedenej tabuľky č.14 vyplýva, že o Slovensku môžeme vo všeobecnosti hovoriť ako o krajine s klesajúcou nezamestnanosťou. Príchod zahraničných investorov a s tým prílev investícií umožňujú vybudovať nové pracovné miesta, nové priemyselné parky, to všetko má vplyv na celkovú výšku nezamestnanosti.

Vzhľadom na význam práce a zamestnania v našej spoločnosti nie je pochýb o tom, že nezamestnanosť má silný vplyv na spoločenský život, aj na život samotných nezamestnaných.⁷⁸

Teda možno povedať, že priemyselný park vo Vrábľoch má za následok pokles nezamestnanosti v regióne, čo vedie k vyššej životnej úrovni.

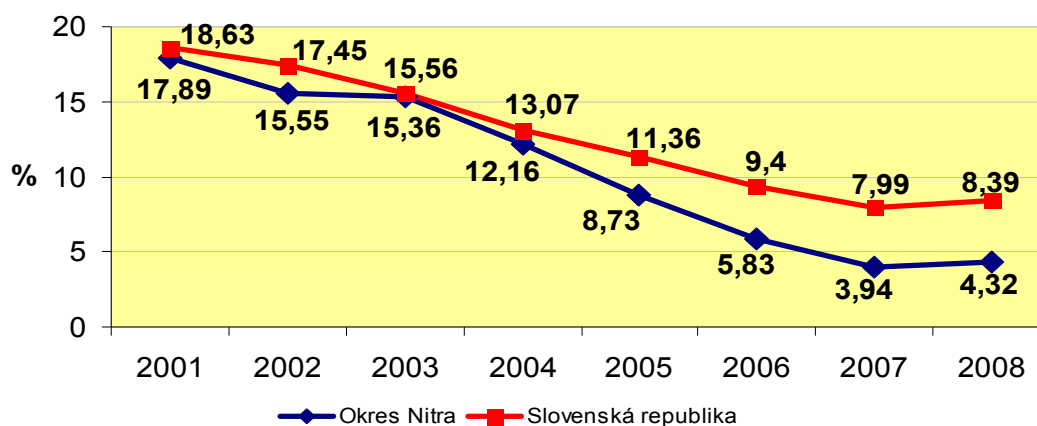
⁷⁸ Fedáková, D.: Nezamestnaní a dôsledky nezamestnanosti, In: ČAS – Človek a spoločnosť, roč. 6, 2003, č. 4, [online]. 2003, [cit. 2010-03-16]. Dostupné na internete: <http://www.saske.sk/cas/4-2003/fedakova-std.html>

Tab. 15 Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územia, pohlavia a roku

Rok	Spolu muži a ženy							
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Okres Nitra	17,89	15,55	15,36	12,16	8,73	5,83	3,94	4,32
Slovenská rep.	18,63	17,45	15,56	13,07	11,36	9,4	7,99	8,39

Zdroj: ŠÚ SR

Na uvedenom obrázku (Obr. 8) je zobrazená percentuálna miera nezamestnanosti v Nitrianskom okrese v porovnaní s mierou nezamestnanosti v Slovenskej republike. Vďaka celkovému ekonomickému vývoju Slovenska, klesá miera nezamestnanosti. Môžeme konštatovať, že značným podielom k zníženiu počtu nezamestnaných prispeli i priemyselné parky, teda môžeme povedať, že i priemyselný park Vráble má na tom svojej percentuálnej zastúpenie. V roku 2008 bolo v nitrianskom okrese celkovo zamestnaných 49481 osôb a miera nezamestnanosti bola 4,32%.

Obr. 8 Miera evidovanej nezamestnanosti v nitrianskom okrese v porovnaní k SR

(Zdroj: ŠÚ SR)

6.4 Priemerná mzda

V súčasnosti rastie životná úroveň obyvateľov, čo je zapríčinené i rastom priemernej mzdy. V tabuľke č. 5 a na obr. č 9. možno vidieť porovnanie priemernej

mzdy v roku založenia priemyselného parku, rok 2001 a v roku 2008. Priemerné mzdy majú stúpajúcu tendenciu. Teda možno povedať, že postupne so zvyšujúcou sa životnou úrovňou, rastú i priemerné mzdy.

Tab. 16 Priemerná mesačná mzda v priemyselnej výrobe

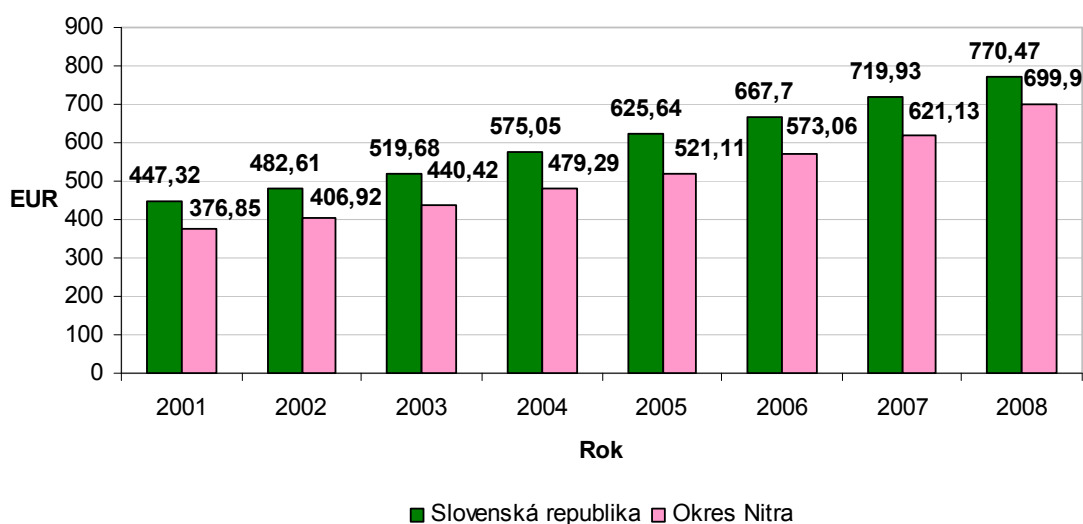
Rok	Priemyselná výroba							
	Spolu muži a ženy							
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Slovenská rep.	447,32	482,61	519,68	575,05	625,64	667,7	719,93	770,47
Okres Nitra	376,85	406,92	440,42	479,29	521,11	573,06	621,13	699,90

Zdroj: ŠÚ SR

Priemerná mesačná mzda zamestnanca zamestnaného v priemyselnej výrobe v SR bola v roku 2001 (rok založenia PP) – 447,32 EUR a v roku 2008 – 770,47 EUR.

Priemerná mesačná mzda zamestnanca zamestnaného v priemyselnej výrobe v Nitrianskom okrese bola v roku 2001 – 376,85 a v roku 2008 – 699,90 EUR.

Z uvedeného vyplýva, že v priemyselnej výrobe v prepočte na SR z roku 2001 priemerná mzda v roku 2008 vzrástla o 323,15 EUR čo je o 41,94 % a v prepočte na Nitriansky okres priemerná mzda vzrástla o 323,05 EUR čo predstavuje zvýšenie o 46,16 %.

Obr. 9 Priemerná mzda v priemyselnej výrobe (Zdroj: ŠÚ SR)

7 Návrhy na využitie výsledkov práce

Diplomová práca je zameraná na skúmanie vplyvu priemyselného parku Vráble na sociálno – ekonomický rozvoj okolitého regiónu. Výsledky práce je možné použiť v dvoch oblastiach, a to:

- v oblasti podpory budovania priemyselného parku,
- v oblasti podpory v rozhodnutiach pre nových investorov.

Vybudovaním priemyselného parku vo Vrábľoch, mesto postupne získava významný nástroj pre vytváranie vhodného prostredia pre zahraničné investície. Zriadenie priemyselného parku obcou za pomoci štátu, prípadne finančnej pomoci z fondov Európskej únie vytvára investičné prostredie, ktoré sa stáva konkurencieschopným nie len medzi regiónmi v rámci Slovenska, ale vylepšuje postavenie obce ako aj celoslovenského regiónu v snahe zaujať zahraničných investorov a umožniť im rozvoj ich podnikateľských zámerov priamo na Slovensku.

Priemyselný park zabezpečuje hospodársky rozvoj celého priľahlého regiónu, umožňuje vznik nových pracovných miest, vzniknutých priamo činnosťou investora, ale aj vedľajšie pracovné miesta. Noví investori znamenajú prílev dôležitých zahraničných investícií, ktoré majú výrazne pozitívny vplyv na transfer technológií, prinášajú so sebou do krajiny aj svoj ekonomický a inovačný potenciál, imidž na globálnom trhu, medzinárodne osvedčený know-how. Prinášajú nové trhy, nových subdodávateľov a sú výrazne exportne orientované, čo prispieva k obchodnej bilancii.

Ďalšou možnosťou využitia výsledkov práce by mohol byť súhrn informácií pre budúceho – možného investora, aby sa mohol ľahšie rozhodnúť pre vhodnosť prípadne nevhodnosť umiestnenia svojej firmy v priemyselnom parku. Akási pomôcka pri hodnotení potenciálneho územia, napr. z hľadiska možnej pracovnej sily. Odvíja sa to od celkového počtu obyvateľov a miery nezamestnanosti.

8 Teoretické a praktické prínosy práce

Fungujúci priemyselný park prináša so sebou množstvo pozitív ale nájdu sa i negatíva. Diplomová práca, podľa dosiahnutých výsledkov poukazuje skôr na pozitíva. Pre hodnotenie vplyvu priemyselného parku na sociálno – ekonomický rozvoj regiónu som sa v práci zamerala na tieto ukazovatele:

- Obyvateľstvo mesta Vráble,
- Zamestnanosť v Nitrianskom okrese,
- Nezamestnanosť v Nitrianskom okrese,
- Výška priemernej mzdy v okrese.

Na základe dosiahnutých výsledkov možno poukázať na množstvo prínosov, ktoré priemyselný park so sebou prináša:

- *vytvorenie nových pracovných miest (pokles miery nezamestnanosti)* – vznik priemyselného parku síce nevyrieši nezamestnanosť, ale z dlhodobého hľadiska zabezpečuje pracovné príležitosti pre občanov zo širokého okolia,
- *prítiahnutie nových obyvateľov* – podľa demografických údajov mesta migrácia prisťahovalcov rôzne kolíše, napriek tomu v roku 2008 bol zaznamenaný značný počet obyvateľov, ktorý sa prisťahovali. Svedčí to o fakte, že mesto sa stáva stále atraktívnejším, či už z pohľadu pracovnej príležitosti alebo služieb, ktoré obyvatelia v meste nachádzajú,
- *diverzifikácia firiem v priemyselnom parku* – pre rôznorodé potreby trhu ako celku je výhodou, ak sú v parku firmy s rôznym zameraním. Táto skutočnosť prispela pozitívne k zotaveniu sa, zo zásahu globálnej hospodárskej krízy. Park sa v takomto zložení stáva stabilizačným prvkom.
- *zvýšenie životnej úrovne* – čím viac ľudí bude zamestnaných, tým bude menej tých, ktorí existujú na podpore – štát nebude musieť vyplácať v tak veľkom počte podporu v nezamestnanosti, ale sa tieto finančné prostriedky presunú vo forme odvodov do zdravotnej a sociálnej poisťovne,
- *podnikateľské príležitosti* – čím sa park viac rozširuje o nové a nové územia, umožňuje tým priestor pre príchod nových investorov. Takto vzniká priestor pre konkrétne podniky (napr. typografické práce, teda tlač návodov a manuálov, môže byť zabezpečená miestnou tlačiarenskou firmou) ale taktiež tu vzniká priestor pre množstvo subdodávateľov a iné,

-
- *rovnosť uplatnenia* – v priemyselnom parku je prevažne rovnaký dopyt po mužskej a ženskej pracovnej sile,
 - *firemná kultúra* – zahraničný investor si prináša so sebou svoje know-how, a taktiež spôsob starania sa o svojich zamestnancov. V súčasnosti každá dobrá firma / investor pozná mieru dôležitosti ľudského kapitálu. Preto je dôležité starať sa o svojich zamestnancov nielen možnosťou získania odmien ale i poskytnutím rôznych benefitov,
 - *budovanie infraštruktúry (dopravnej, technickej, sociálnej)*
 - *konkurenčné prostredie* – každým príchodom nového investora narastá konkurenčné prostredie pre ostatných investorov, to ich núti k novým inovatívnym stratégiám, aby uspeli na trhu a nestratili svoje postavenie,
 - *zvýšenie povedomia o meste v regióne* – vďaka priemyselnému parku sa mesto Vrábľe čoraz viac dostáva do povedomia nielen občanov ale i potenciálnych investorov a to nie len v regióne. Toto povedomie zabezpečilo i ocenenie „Mesto pre biznis za rok 2009“, ku ktorému dopomohol priemyselný park.

Priemyselné parky žiaľ prinášajú i negatíva, a to hlavne umiestňovanie priemyselných parkov je veľmi citlivou otázkou. Ich nevhodné umiestnenie by mohlo spôsobiť veľmi vážne škody, najmä na životnom prostredí, ktoré by mohli v niektorých prípadoch presiahnuť prínos dosiahnutý vlastnou výrobou. Ďalším problémom, ktorý môže zabrzdiť vstup investorov, je i nedostatočná pripravenosť lokalít, navrhovaných pre umiestnenie priemyselných parkov, najmä včasné majetkové vysporiadanie pozemkov a ich vybavenie základnou infraštruktúrou, ako uvádza rokovanie vlády.⁷⁹

Vzhľadom k vyššie uvedenému je priemyselný park vo Vrábľoch umiestnený na území, ktoré je mimo záujmu ochrany prírody. Ide konkrétne o pôdy piatej bonitnej triedy, ktoré nie sú v zmysle zákona⁸⁰ definované ako chránené.

Z pohľadu budovania priemyselného parku Vrábľe možno poukázať na fakt neskorého prijatia legislatívneho opatrenia na podporu budovania priemyselného parku

⁷⁹ Úrad vlády Slovenskej republiky – rokovania vlády, správa o zabezpečení vypracovania „Štúdie pre umiestnenie priemyselných parkov vo vybraných oblastiach Slovenskej republiky [online]. 2002, [cit. 2010-02-15]. Dostupné na internete:“[http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/2352C887EA48672EC1256B9F003B58CF/\\$FILE/Zdroj.html](http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/2352C887EA48672EC1256B9F003B58CF/$FILE/Zdroj.html)

⁸⁰ Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy

– nakoľko priemyselný park Vráble vznikol skôr ako samotné opatrenie, čo možno považovať za negatívny jav.

Vráble, ako mesto mali záujem vybudovať park, ktorý by zastrešoval rôzne firmy. V tom čase ešte nebola reč o priemyselnom parku ako takom, a práve kvôli otázke ohľadom investícií sa táto myšlienka nerozvíjala ďalej. Až následne impulzom, ktorý vzišiel od holandskej firmy United Parts Slovakia sa táto myšlienka začala naplňať.⁸¹

Ako ďalšie negatívum možno uviesť fakt nedostatočnej integrácia miestnych podnikov s podnikmi v priemyselnom parku. Pričom samotnej integrácií je vhodné venovať zvýšenú pozornosť, pretože na jednej strane znamená miestny kapitál, na druhej strane sa v takejto hospodárskej integrácii ukrýva príležitosť na vytvorenie regionálneho hospodárskeho klastra.⁸²

Následným rozširovaním priemyselného parku môže dôjsť k zvýšenej dopravnej záťaži v meste, prípadne v dôsledku silnejúcej sa konkurencie okolitých miest sa nemusí podariť pritiahnúť dostatočný počet investorov na zaplnenie plánovaných plôch.

So samotným budovaním priemyselného parku je spojené i veľké množstvo odpadu. Počas výstavby totiž vznikajú bežné stavebné odpady. Tento odpad má povinne zneškodňovať dodávateľ stavby v súlade s platnými predpismi. Predpokladané odpady počas výstavby priemyselného parku zatriedené podľa vyhlášky MŽP SR č. 284/2001 Z. z. sú uvedené v prílohe č. 3.

Čiastočný negatívny vplyv má i samotné budovanie priemyselného parku čo sa počas výstavby prejaví najmä zvýšením prašnosti a hluku. Preto je veľmi dôležité dodržať odporúčané technické riešenia pri budovaní takýchto priemyselných zón, ktoré majú zamedziť negatívne dopady na zdravotný stav obyvateľstva.

Na isté negatívum možno poukázať i v oblasti marketingovej stratégie priemyselného parku. Z vlastnej skúsenosti môžeme poukázať na fakt náročnej komunikácie s jednotlivými osobami zastupujúcimi firmy. I keď chýbajúci koncept marketingovej stratégie nie je možné priamo označiť za neúspech parku, konkrétna

⁸¹ Vojtek, I. 2009, Firmy v priemyselnom parku [elektronická pošta]. Správa pre: Jana Hoppanová. 2009-11-09 [cit. 2010-01-07]. Osobná komunikácia

⁸² „Klaster sú miestne koncentrácie vzájomne prepojených firiem a inštitúcií v konkrétnom odbore. Klaster zahŕňujú skupinu previazaných priemyslových odvetví a ďalších subjektov dôležitých pre hospodársku súťaž. Obsahujú napríklad dodávateľov špecializovaných vstupov ako sú súčasti, stroje a služby a poskytovateľov špecializovanej infraštruktúry“, Porter, M.: Klaster a nová ekonomická súťaž, In: Harvard Business Review, 1998

správcovská spoločnosť, ktorá by mohla poskytovať základné informácie o dianí v parku chýba. S aktuálne uvádzanou developerskou spoločnosťou nebolo možné komunikovať, nakoľko nám neodpovedali. Napriek uvedenej situácii sa predstaviteľom mesta úspešne darí prilákať nových investorov.

9 Záver

Vzhľadom k tomu, že ekonomický potenciál Slovenska leží v ekonomickej sile regiónov, úspešným nástrojom miestneho a regionálneho rozvoja je prílev domácich aj zahraničných investícií. Prílev týchto investícií je najlepšie akumulovaný v priemyselných parkoch, kde sa koncentruje priemysel, firmy a služby v súlade s územným plánom obce alebo mesta. Tie na seba viažu množstvo subdodávateľov a vytvárajú priestor pre rast zamestnanosti, životnej úrovne a preklenovanie pretrvávajúcich regionálnych disparít. Priemyselný park je prostriedkom, ktorý umožňuje zdynamizovať priemyselnú výrobu v našich podmienkach. Vzhľadom na uvedené možno hovoriť o priemyselných parkoch ako o pozitívnej forme vplyvu na rozvoj regiónu.

Priemyselný park Vráble predstavuje prostredie pre realizáciu inovačných myšlienok a nápadov. Je prostredím, v ktorom je viac menej vyvážený pomer medzi sofistikovanou a manuálnou výrobou. Koncentrácia firiem určitého typu priláka do regiónu aj iných investorov, ktorí svojou výrobou môžu nadväzovať na výrobu iných firiem v okolí, ako je to v prípade priemyselného parku Vráble. Výhodou tohto parku je i fakt, že firmy sústredené v ňom nie sú zamerané len na automobilovú výrobu. Vďaka diverzifikácii priemyslu – firmy zamerané na automobilový priemysel, strojársky priemysel a výrobu zdravotníckeho materiálu, predstavuje park pomerne stabilnú pracovnú zónu, ktorá má potenciál odolať hospodárskym poklesom či prípadným krízam.

Cieľom našej práce bolo priblížiť a objasniť, do akej miery je možné považovať priemyselný park za efektívny nástroj miestneho a regionálneho rozvoja. Na základe zhodnotenia vybraných sociálno – ekonomických ukazovateľov sme dospeli k záveru, že priemyselný park vo veľkej miere pozitívne prispieva k zníženiu nezamestnanosti v regióne. Jeho vybudovanie umožnilo etablovanie zahraničných investorov, cez ktorých začali prúdiť do regiónu zahraničné investície. Vďaka nim bolo možné vytvorenie nových pracovných miest pre ľudí bývajúcich priamo v meste ale i pre ľudí zo širokého okolia, čo malo za následok zníženie mieri nezamestnanosti. Pri porovnaní vplyvu priemyselného parku na mieru nezamestnanosti a počet obyvateľov v meste, je značný rozdiel. Porovnania demografických údajov mesta Vráble ukázali,

že fungujúci priemyselný park neovplyvní priamo počet obyvateľov v meste. Napriek tomu, že v meste neustále pribúdajú nové byty, ktoré sú zadelené a rezervované už v čase polozenia základného kameňa, demografické štatistiky poukazujú na pokles celkového obyvateľstva. Z toho vyplýva, že bez ohľadu na to, či obyvatelia majú prácu – ich počet za sledované obdobie (2001 – 2008) klesol. Pri úrovni minimálnych miezd a mzdových taríf, s prihliadnutím na zvyšujúci sa trend životnej úrovne, môžeme hovoriť o raste priemerných miezd. Zvyšovanie miezd je vidieť i v samotnej oblasti – v priemyselnej výrobe. Vo všeobecnosti môžeme povedať, že fungovanie priemyselného parku má cez zvyšovanie HDP vplyv na rast priemernej mzdy.

Priemyselný park Vráble, na základe hodnotených ukazovateľov, má v mnohých prípadoch pozitívny vplyv na región. Žiadne zo známych negatív sa nedostáva do popredia v takej miere, aby spôsobovali riešenie vážneho problému. V súčasnosti sa táto „zelená lúka“ stáva čoraz viac atraktívnejšou pre nových zahraničných investorov. Čo dosvedčuje i to, že vedenie mesta Vráble stále komunikuje s potenciálnymi investormi, a tieto komunikácie vedú k uzavretiu úspešnej spolupráce – tak, ako je to i v prípade zatiaľ posledného investora ICU Medical Slovakia. V samotnom záujme mesta, je prilákať ich čo najviac, preto neustále rozširuje územie priemyselného parku a rokuje s novými investormi.

Zoznam použitej literatúry

Knižná literatúra

1. Baláž, P.: Zvláštne voľné zóny a možnosti ich využitia v Slovenskej republike, IBC. International business cooperation. Roč. 6.,č. 6 (1995), s. 16-17
2. Belajová, A., Fáziková, M.: Regionálna ekonomika, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2004, ISBN 80-8069-344-7
3. Bezák, A. 2006. Vnútorne migrácie na Slovensku: súčasné trendy a priestorové vzorce. In: Geografický časopis 58, s. 15 – 44
4. Buček, M. a kolektív: Priestorová ekonomika, Ekonomická univerzita v Bratislave, 1992, ISBN 80-225-0406-8
5. Fedáková, D.: Nezamestnaní a dôsledky nezamestnanosti, In: ČAS – Človek a spoločnosť, roč. 6, 2003, č. 4, 2003
6. Hamalová, M., Tvrdoň, J., Žárska, E.: Priestorová ekonomika, Vydavateľstvo EKONÓM Bratislava, 1996, ISBN 80-225-0750-4
7. Hoover, E.M., An introduction to regional economics, Knopf., New York, 1971
8. Ilkovič, J.: New Phenomenon of Production – Industrial Park (Eperiences of Theory and Architectonic Practice), In.: Životné prostredie, Vol. 36, N.4, 2002
9. Kapko, M.: Možnosti zakladania priemyselných zón: Prostriedok rozvoja regiónov a získavania zahraničných investorov, In: Verejná správa, roč. 55, č. 23, 2000, s. 19-26
10. Keppl, J.: Prenajímateľné priemyselné územia vo Veľkej Británii, In: Životné prostredie, r. 2002, ISSN 0044-4863
11. Maier, G., Tödtling, F.: Regionálna a urbanistická ekonomika 1, (Teória lokalizácie a priestorová štruktúra), Vydavateľstvo ELITA Bratislava, 1997, ISBN 80-8044-044-1
12. Porter, M.: Klase a nová ekonomická súťaž, In: Harvard Business Review, 1998
13. Skokan, K.: Konkurencieschopnosť, inovace a klastry v regionálnom rozvoji, Repronis, Ostrava, 2004, ISBN 80-7329-059-6

-
14. Sweeney, : Regional and local development, Dublin, Built environment research centre and Dublin Institute of technology, 1995
 15. Švecová, A. 1998. Zmeny vo vývoji prirodzeného pohybu mestského a vidieckeho obyvateľstva v okresoch Slovenska v rokoch 1985–1995. In: Geographica Nr. 4. Bratislava: UK, 1998. s.209–224. ISBN 80-223-1372-6
 16. Trungel, J.: Teslácke memoáre, ÚVTIP, NOI, Nitra, 2005
 17. Tvrdoň, J.- Hamalová, M.- Žárska, E.: Regionálny rozvoj, Vydavateľstvo Ekonóm, Bratislava 1995, ISBN 80-225-0671-0
 18. Tvrdoň, J.: Možnosti vytvárania predpokladov a podmienok na zvyšovanie atraktivity regiónov v období integrácie Slovenska do Európskej únie, Ekonomický časopis, 50, 2002, č. 4, str. 694 – 718
 19. Tuma, M.: Stratégia synergie v regionálnom rozvoji, Ekonomika podnikov a regiónov, Zborník z vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou, Zemplínska Šírava, 1995

Koncepčné materiály

20. DVD „Svet práce“ bolo vydané s finančnou podporou Európskej únie z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu a Štátneho rozpočtu SR, vydalo Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, 2008
21. Inštitút priestorového plánovania: Vyhodnotenie a kategorizácia priemyselných parkov a lokálnej infraštruktúry NSK, In: Regionálna stratégia rozvoja základnej infraštruktúry pre podporu priemyselných a podnikateľských parkov Nitrianskeho samosprávneho kraja, 2005, s. 47-48
22. Mišovičová, M.: Prvý priemyselný park na Slovensku, In: Verejná správa, 2002
23. Národný strategický referenčný rámec 2007 – 2013
24. Návrh Zákona 193/2001 o podpore na zriadenie priemyselných parkov, Prekladacia správa, BA, 2001
25. Postup Ministerstva hospodárstva SR pri poskytovaní podpory na zriaďovanie priemyselných parkov
26. Pozvánka na Firemné dni vo Vrábľoch, In: Naše Vrábľe, roč. 3, 2006, č. 13, s. 6

-
27. SAŽP Banská Bystrica, URBION Bratislava: Štúdia pre umiestnenie priemyselných parkov vo vybraných oblastiach Slovenskej republiky, 2003
 28. Šimková, E.: Práca s nezamestnanými u nás a vo svete, In.: Kol. autorov.: Ľudské práva v sociálnej praxi – dospelý ako subjekt a objekt sociálnej práce, Zborník referátov z vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou, Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, 1997, ISBN 80-88885-07-8
 29. TeTT Consult Slovakia, s.r.o., Koncepcia rozvoja mesta Vrábľa, Šahy, 2008, Pripravené pre samosprávu mesta Vrábľa
 30. Zeman, P.: Parky hýbu priemyslom, In: Architektúra Stavebníctvo Biznis (ASB), analýzy, 2008

Zákony a predpisy

31. Zákon NR SR č. 193/2001 Z. z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov a o doplnení zákona NR SR č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov
32. Zákon NR SR č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov
33. Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov
34. Zákon NR SR č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov
35. Obchodný zákonník
36. Zákon Slovenskej národnej rady č. 307/1992 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu
37. Zákon č. 61/1977 Zb. o lesoch v znení neskorších predpisov
38. Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy

Webové stránky

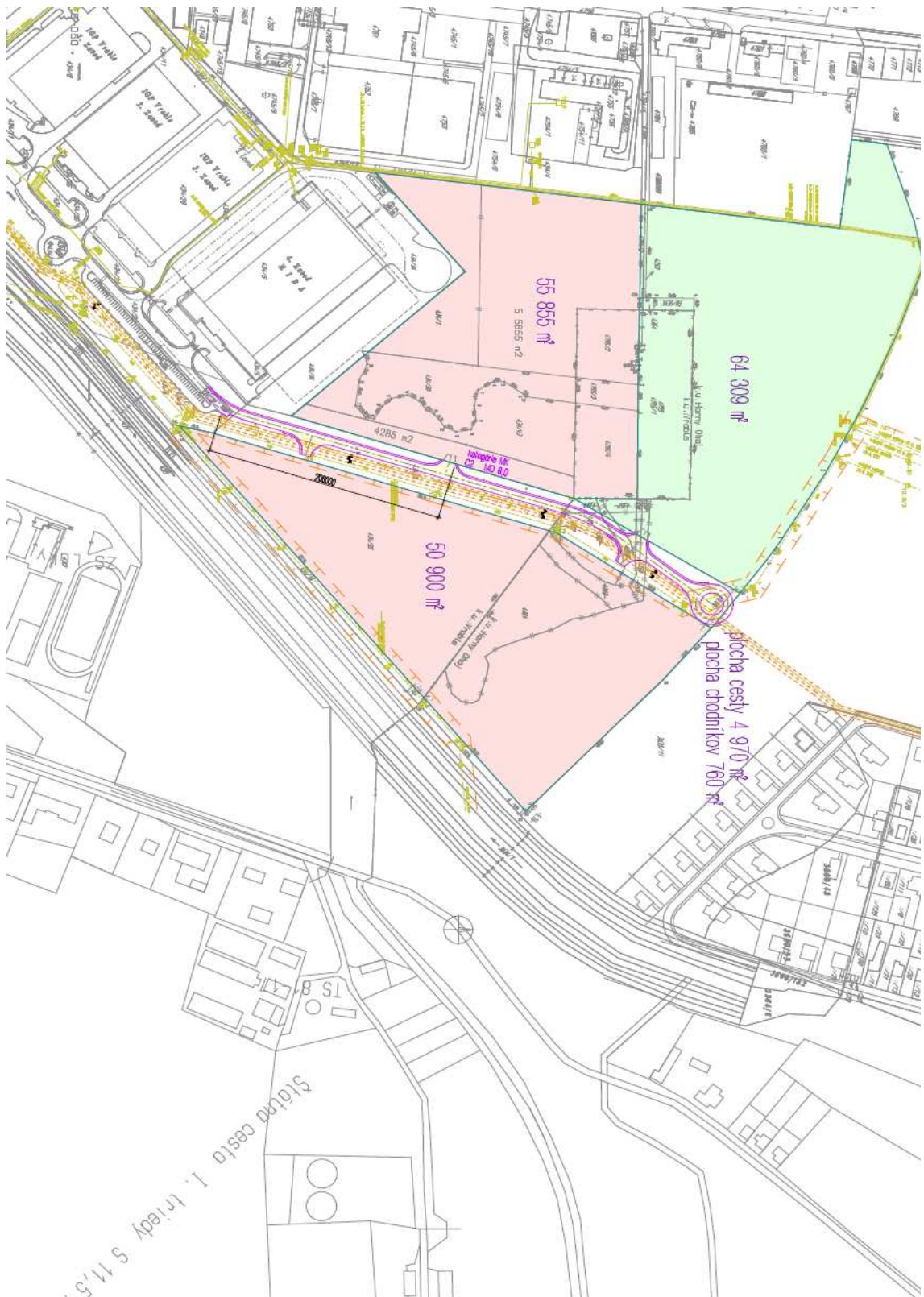
www.economy.gov.sk

www.finance.gov.sk
www.gki.hu
www.government.gov.sk
www.hnonline.sk
www.nitra.sme.sk
www.openiazoch.zoznam.sk
www.sario.sk
www.sazp.sk
www.slovakinvestagency.sk
www.spravy.pravda.sk
www.statistics.sk
www.vrable.sk

Prílohy

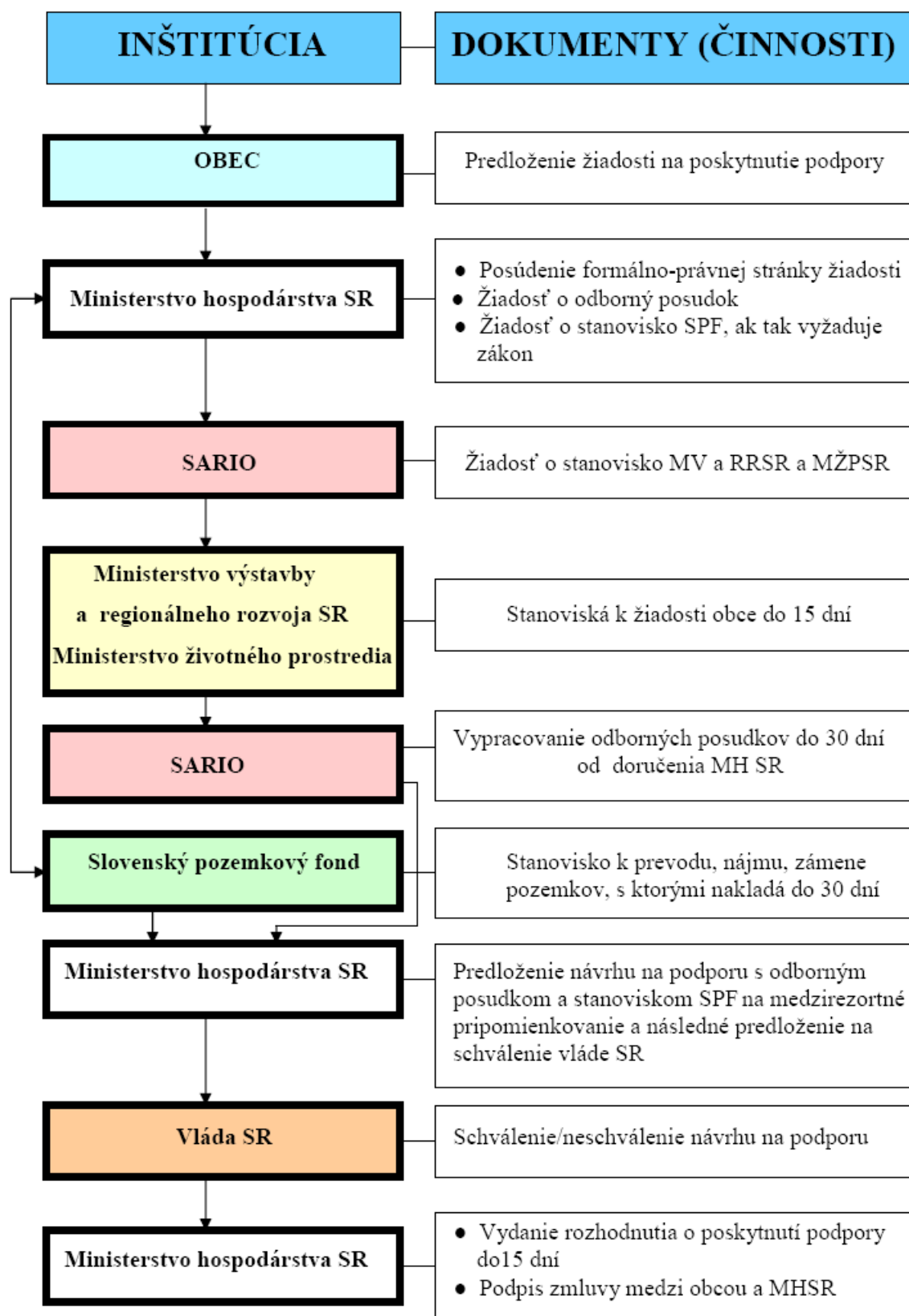
- Príloha 1:** Mapa územia priemyselného parku Vrábľa, zvýraznené sú pozemky o ktoré sa park plánuje rozšíriť
- Príloha 2:** Schéma postupu pri udeľovaní podpory na zriadenie priemyselného parku
- Príloha 3:** Predpokladané odpady počas výstavby priemyselného parku
- Príloha 4:** Anketový listok
- Príloha 5:** Zoznam priemyselných parkov na Slovensku
- Príloha 6:** fotodokumentácia Firemných dní vo Vrábľoch
- Príloha 7:** CD médium – diplomová práca v elektronickej podobe

Príloha 1 Mapa územia priemyselného parku Vrábľa, zvýraznené sú pozemky o ktoré sa park plánuje rozšíriť

Zdroj: mapa PP z podnikateľského zámeru PP Vrábľa

Príloha 2 Schéma postupu pri udeľovaní podpory na zriadenie priemyselného parku

Zdroj: agentúra SARIO z 5.12.2004

Príloha 3

Predpokladané odpady počas výstavby priemyselného parku Vráble zatriedené podľa vyhlášky MŽP SR č. 284/2001 Z. z.

Kód odpadu	Názov	Kategória
15 01 01	obaly z papiera a lepenky	O
15 01 02	obaly z plastov	O
15 01 03	obaly z dreva	O
15 01 10	obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami	N
15 02 02	absorbenty, filtračné materiály vrátane olejových filtrov inak nešpecifikovaných, handry na čistenie, ochranné odevy kontaminované nebezpečnými látkami	N
17 01 01	betón	O
17 01 02	tehly	O
17 01 07	zmes betónu, tehál, obkladačiek a keramiky	O
17 02 01	drevo	O
17 02 02	sklo	O
17 02 03	plasty	O
17 03 02	bituménové zmesi iné ako uvedené v 17 03 01	O
17 04 05	železo a oceľ	O
17 05 04	zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03	O
17 05 06	výkopová zemina iná	O
17 06 04	izolačné materiály iné	O
17 09 04	zmiešané odpady zo stavieb a demolácií iné	O
20 03 01	zmesový komunálny odpad	O

Vysvetlivky: O – ostatný odpad

N – nebezpečný odpad

Zdroj: Zámer, Priemyselný park II. etapa

FIREMNÉ DNI – VRÁBLE – 2009

Vážení respondenti, zúčastňujete sa ankety Firemné dni – VRÁBLE – 2009, ktorá nám môže priblížiť Váš názor celkovej prospešnosti akcie. Anketový lístok je anonymný, preto uvítame čo najväčšie množstvo Vašich reakcií. Vopred ďakujeme za účasť.

Otázka č. 1. Ktoré z prezentujúcich firiem Vás najviac zaujali?

(uved'te v poradí od firmy, ktorá Vás zaujala najviac)

.....
.....
.....

Otázka č. 2. Čím Vás prezentujúce firmy zaujali?

.....
.....
.....

Otázka č. 3. Aký je Váš názor na akciu Firemné dni vo Vrábľoch.

(čo sa Vám páči, čo by ste navrhli do budúcnosti zmeniť, doplniť, celkový dojem a pod.)

.....
.....
.....

Anketový lístok vyplňate ako: (vhodné zakrúžkujte)

- študent
- zamestnanec
- zamestnávateľ
- SZČO
- iné

Zdroj: vlastné spracovanie

Príloha 5

Zoznam priemyselných parkov na Slovensku (spracované agentúrou SARIO k 20.10.2004)

1. Bratislavský kraj		2. Trnavský kraj		3. Nitriansky kraj																						
okres	mzda (SK/mesiac, k 30.6 04)	nezam. (% 30.6 04) okres	HDP (K 31.12 04) Kraj	PZI (K 31.12 04) Kraj	názov	zriaďovateľ	prevádzkovateľ	stupeň	rozloha (ha)	dispon.	priv.	obec.	úst.	plyn.	voda	el.	kan.	žeh.	čist.	let.	náklady (mil. SK)	UP	cena (€)	významné podniky	info	
BA	21 621	3,48	255 942	256392	Devina nova Ves	SARIO, J&T, IPEC	SARIO, J&T, IPEC	1	1132		1	-	-	x	x	x	x	x	0,5	5	0	x	5-6	Volkswagen Slovakia, a.s., Slovareň, a.s., ZIPP Bratislava, s.r.o.		
BA	21 621	3,48	255 942	256392	Rada - log centrum	HB Reavis	HB Reavis	2	15		1	-	-	x	x	x	x	x	1		0	x		Halcim (Slovensko), a.s., Práste, Omnium Auto Control International, s.r.o., Tover Automotive s.r.o., Svedkovod Slovakia, s.r.o.	http://www.eurovalley.sk/showdoc.do?docid=31	
Malacky	19 092	6,08	255 942	256392	Malacky EUROVALLEY	SARIO, Eurovalley a.s., J&T	SARIO, Eurovalley a.s., J&T	4	80 - 1320		200	-	x	-	-	-	-	x	0,5	45	800	x	1- poz. 4. hala			
PK	19 092	6,08	255 942	256392	Prásteok	Developer	Developer	3	23 + 5		1	-	-	x	x	x	x	x	15	20	184	x	19,5			
okres	mzda (SK/mesiac, k 30.6 04)	nezam. (% 30.6 04) okres	HDP (K 31.12 04) Kraj	PZI (K 31.12 04) Kraj	názov	zriaďovateľ	prevádzkovateľ	stupeň	rozloha (ha)	dispon.	priv.	obec.	úst.	plyn.	voda	el.	kan.	žeh.	čist. <td>let. <td>náklady (mil. SK)</td> <td>UP</td> <td>cena (€)</td> <td>významné podniky</td> <td>info</td> </td>	let. <td>náklady (mil. SK)</td> <td>UP</td> <td>cena (€)</td> <td>významné podniky</td> <td>info</td>	náklady (mil. SK)	UP	cena (€)	významné podniky	info	
Galena	12 928	10,63	103 744	21720	Sladkovičovo	SARIO K, L E s.r.o	SARIO K, L E s.r.o	1	30		x	0	0	x	x	x	x	0	30	45	x	15-25		Samsung Electronics Slovakia s.r.o., HCC Slovakia, s.r.o.		
Galena	12 928	10,63	103 744	21720	Čierna voda	PEC	PEC	3	33																Delphi Automotive systems Slovakia, s.r.o., Slovenský nováb, a.s., Slovford, a.s.	
Senica	13 648	11,33	103 744	21720	Senica	SARIO, Mesto Senica	SARIO, Mesto Senica	2	190 + 14	100 <	-	x	-	x	x	x	x	x	30	77	0	x	5-10		IJA Skalica s.r.o., Hefa, a.s., Eisenan Automotive Slovakia, s.r.o.	
Trnava			103 744	21720	Medzilaj	Mesto Trnava	Mesto Trnava	3	307																	
Senica	16 440	10,10	103 744	21720	Höf	Mesto Höf	Mesto Höf	3	55		x	x	-	x	x	x	x	x	22	80						
Prieďa			103 744	21720	Prieďany	Mesto Prieďany	Mesto Prieďany	4	125																	
Hlohovec			103 744	21720	Hlohovec																					
DS			103 744	21720	Gáčikovo																					
okres	mzda (SK/mesiac, k 30.6 04)	nezam. (% 30.6 04) okres	HDP (K 31.12 04) Kraj	PZI (K 31.12 04) Kraj	názov	zriaďovateľ	prevádzkovateľ	stupeň	rozloha (ha)	dispon.	priv.	obec.	úst.	plyn.	voda	el.	kan.	žeh.	čist. <td>let. <td>náklady (mil. SK)</td> <td>UP</td> <td>cena (€)</td> <td>významné podniky</td> <td>info</td> </td>	let. <td>náklady (mil. SK)</td> <td>UP</td> <td>cena (€)</td> <td>významné podniky</td> <td>info</td>	náklady (mil. SK)	UP	cena (€)	významné podniky	info	
Levice	13 183	23,02	112 522	11899	Levice - Galia	SARIO, Mesto Levice	SARIO, Mesto Levice	1	51,64		x	x	-	x	x	x	x	x	40	141	122	x	3,5-5,5	0,1 rok	SES a.s., Levotec, a.s., PH Znojník, s.r.o.	www.sk-SPF
Nitra	13 966	14,05	112 522	11899	Váňke	SARIO, Mesto Váňke, IGP Váňka s.r.o.	SARIO, Mesto Váňke, IGP Váňka s.r.o.	1	6,4 + 25	0 (15)	x	x	-	x	x	x	x	-	20	105	0	x	15		16.6.2000 (fonded) http://obcestny-park-waenka.com	
Nitra	13 966	14,05	112 522	11899	Nitra	Mesto Nitra	Mesto Nitra	3	80 - 300		800	x	x	-	x	-	x	x	10	95	180	x	13		Managem Slovakia, a.s., Prastik, a.s., Dúbo, a.s., Rieš Slovakia, s.r.o.	900 (váštnikov (280 ha)
ZM	13 307	19,78	112 522	11899	Horná Lúka				24																	
ZM	13 307	19,78	112 522	11899	Mesto nad Žiarou				20																	
ZM	11 880	17,95	112 522	11899	Košovo	Mesto Košovo	Mesto Košovo	3	15,5		x															
NZ			112 522	11899	Sturovo	Mesto Sturovo	Mesto Sturovo	5	282 + 186		x	x														
ZM	13 307	19,78	112 522	11899	Záab Moravce	Mesto Záab Moravce	Mesto Záab Moravce	3	30 + 32		x	x	-	x	x	x	x	x	25	110	40 + 40	x			Danfoss Compressors, s.r.o., Wenderbiller - Slovenské bratstvo, s.r.o.	
KN	11 880	17,95	112 522	11899	Komfeno - záhad	Mesto Komfeno	Mesto Komfeno	4	79		800	-	-	x	x	x	-	x	15	100	8	x			Kromberk - Schubert, s.r.o., Slovenské bratstvo, s.r.o., Komfeno, a.s., SK Strie a	Cháňne (zomn, the je EA

6. Banskobystrický kraj		HDP	PZI	názov	zriaďovateľ	stu	rozloha (ha)	vlastník	infraštruktúra	náklady	cena (€)	významné podniky	info									
okres	mzda (SK/mesiac, K 30,6 04)	nezam. (%), 30,6 04)	(K 31,12 04) Kraj	(K 31,12 04) Kraj		stav celkovo	dispon.	priv. obec	šťat.	plyn	voda	el.	kam. žel.	ďiaľ. (km)	let. (km)	(mil. SK)	UPP	predaj	objem			
KK	10 836	29,90	104 455	8614	Maj Kráľ	1	20	x	-	x	x	x	x			0	x	8 - 10		Pezz, s.r.o., Beňa Dolina, a.s., Vinča, a.s.		
Porba			104 455	8614	Porter - Jabovany	2	25 + 8															
Lubeneč	11 996	24,42	104 455	8614	Lubeneč – juž	3	29 + 140	x	x	x	x	x	x			165,3				Avant, a.s., Lunaco, s.r.o., Luter, a.s., Iosk&telne, a.s.	Mosline Brezno	
Brezno			104 455	8614	Brezno - Rohozna	4	178															
Devina	12 576	21,00	104 455	8614	Devina - Trstená	4	12 - 37														Hriňovské strojárne, a.s., PPS Group, a.s., Dujan, s.r.o.	
ZC			104 455	8614	Nová Baňa	5	24 + 10															
Zvolen			104 455	8614	Zvolen – Itekovská cesta	4	n.a.															
RS	12 445	31,51	104 455	8614	Gemer	2	53 - 206 + 20,9	x	x	x	x	x	x			70	x				20 6 havov Vieri, RBM, http://www.dpm.sk/, areál ZTS	
ZC			104 455	8614	Zarnovica		53															
BB	13 693	9,69	104 455	8614	Banská Bystrica	4	70 + 20	x	x	x	300	800	100	1 km	3,5	8	20	x			Fernas, s.r.o., Softip, a.s., Biotika, a.s., Smerčina Holding I., a.s., Káreť - automobilová technika, s.r.o.	
RS	12 445	31,51	104 455	8614	Rimavská Sotoba																	
PH	14 916	20,03	104 455	8614	Zer nad Hronom	3	179 + 46 (ca 40ha)	x	x	x	x	x	x			317,3	x	2 - 3			Slovakto, a.s., ZSNP, a.s., Rautenbach Slovakia, s.r.o.	

7. Prešovský kraj		HDP	PZI	názov	zriaďovateľ	stu	rozloha (ha)	vlastník	infraštruktúra	náklady	cena (€)	významné podniky	info									
okres	mzda (SK/mesiac, K 30,6 04)	nezam. (%), 30,6 04)	(K 31,12 04) Kraj	(K 31,12 04) Kraj		stav celkovo	dispon.	priv. obec	šťat.	plyn	voda	el.	kam. žel.	ďiaľ. (km)	let. (km)	(mil. SK)	UPP	predaj	objem			
Humenné	13 405	18,29	89 449	6235	Humenné-Chemes	1	64	x	-	x	x	x	x			0	x	25	2,5		Mýštar Slovakia, a.s., Kivoda Industrial Yarns Slovakia, a.s., Chemes, a.s.	vlastník - Chemes a.s areál JAS a.s
Bardajov			89 449	6235	Bardajov	4	20															
Kázmariok			89 449	6235	Kázmariok	5	n.a.															
Poprad	14 532	16,70	89 449	6235	Poprad	5	33,7+10	500	x	x	2	7	-	x	-	5	182,5	x			Whitpool, s.r.o., Teridium, a.s., Tetrinet, a.s., Strokov, a.s., Tatranská, a.s., Chemovit, a.s.	
Prešov	14 532	16,70	89 449	6235	Prešov - Zábovské	4	30 + 70	2	-	x	0,6	x	0,6	-	0,3	30	110+60	-			Whitpool, s.r.o., Teridium, a.s., Tetrinet, a.s., Strokov, a.s., Tatranská, a.s., Chemosvit, a.s.	20 6 havov Vieri, RBM, http://www.dpm.sk/, areál ZTS
Sina	13 648	20,42	89 449	6235	Sina	4	3,8														Mhorral, s.r.o., Beky falcon, a.s., Jas Elmort, s.r.o.	areál Vihorlat
VNT			89 449	6235	Vanov nad Topľou	5	30															
Prešov			89 449	6235	Lamšany	3	1984 + 228															
Levoča	11 446	18,49	89 449	6235	Spšský Hriov	3	120	-	x	x	x	x	-	8	80	30					Vzorodov v.d., Kovomont, s.r.o.	
Humenné	13 405	18,29	89 449	6235	Humenné-Gulmarovo	3	5															

8. Košický kraj		HDP	PZI	názov	zriaďovateľ	stu	rozloha (ha)	vlastník	infraštruktúra	náklady	cena (€)	významné podniky	info									
okres	mzda (SK/mesiac, K 30,6 04)	nezam. (%), 30,6 04)	(K 31,12 04) Kraj	(K 31,12 04) Kraj		stav celkovo	dispon.	priv. obec	šťat.	plyn	voda	el.	kam. žel.	ďiaľ. (km)	let. (km)	(mil. SK)	UPP	predaj	objem			
MH	13 184	26,06	132 854	34301	Strašské	1	40 - 888	x	-	x	x	x	x			0	x	2,5 - 12	0,7		Emengetka, s.r.o., Chemko, a.s., Lepidla, s.r.o.	vlastník - Chemko a.s

Kodex	15287	14,09	132 854	34301	Kachmec	SARIO, Ovoc Kachmec, KPP a.s.	1	80 - 392	x	x	x	x	x	x	x	x	x	0	x	1,23	Mojez Slovakia, a.s., Plastipac, Gibos	http://www.kipp.sk/
Kodex	15287	14,09	132 854	34301	Peres	Mesto Kolice	3	40 - 80 + 100	x	x	x	x	x	x	x	x	x	100 (infraj)			U.S. Steel Kofco, s.r.o., Hovrloch, a.s., TTC Telecom, s.r.o., VZS Inzhinering, s.r.o., BSH Drives and Pumps, s.r.o., Yazaki Wiring Technologies Slovakia, s.r.o., Siemens Automotive, s.r.o.	www.modnae.sk
KE-ud			132 854	34301	Modana nad Bodvou	SARIO, Mesto Modana	3	5,585													www.modnae.sk	
Rozliava			132 854	34301	Brodin	SARIO, Ovoc Brodin	3	66													www.mbz.sk, stážený vzduch a para	
SN	12 643	21,01	132 854	34301	Spieška Nova Ves	MBZ, amesto SNV, SARIO	3	27		x	x	x	x	x	0	x	13,3				Embraco Slovakia, s.r.o., SEZ Krompachy, a.s., Gemtey, a.s., Nevzko, s.r.o., VZS Kovostroj, a.s.	www.mbz.sk, stážený vzduch a para
Rozliava	13 521	28,35	132 854	34301	Rozliava - Neduba	SARIO		27,3	x	x												Biurovoztachová žai
Kodex	15287	14,09	132 854	34301	Saca	CASSPOS, a.s.		35		1	0	0										

VYSVETLIVKY:

█ - existujúce PP

█ - pripravované PP

BODOVANIE:

Stupeň	podstupeň	počet bodov	vysvetlivky
vlastník	1-3	10	
	4 a viac	1	
zóna	prmysel	20	
	ostatné	1	
	cesta	10	
	dražnica	20	
	železnica	10	
	plyn	10	
	elektrina	10	
	voda	10	
	kamizácia	10	
nezamestnanosť	0 - 10%	1	
	10 - 20%	10	
	20 - 30 %	20	
prostriedky	žiadost'	10	
	áno	10	
	nie	0	
uzemny plan	intranilan	10	
	extranilan	1	
prinosy/naklady	0:0	0	
	2:1	10	
	3:1	20	
stavebny pozemok	áno	10	
	nie	0	

x - áno
- - nie
? - neovereny údaj
- neznámy údaj

HODNOTENIE:

katgoria	stupeň	počet bodov	charakteristika
I.	1	300 - 251	kompletna príprava, vhodný pre investora, nachádza sa na internete.
	2	250 - 201	prípravený s minimálnymi nedostatkami, vhodný pre investora, nachádza sa v ponuke
II.	3	200 - 151	krátko pred dokončením všetkých potrebných krokov, podanie žiadosti na pridelanie prostriedkov na zriadenie PP
	4	150 - 101	nedostatky čo sa týka vlastnicva prípadne infraštruktúry
III.	5	100 - 51	nedostatok informácií, prvotné štádium zriadenia PP
	6	50 - 0	nevýhov. podnikatky na zriadenie PP

Zdroj: agentúra SARIO k 20.10.2004

Zdroj: vlastná fotodokumentácia